

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 13C/196/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114221973
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Kozáčik
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2014:5114221973.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

13C/196/2014-328

5114221973

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudcom JUDr. Vladimírom Kozáčikom, v právnej veci navrhovateľa: F. Z. N., nar. XX.X.XXXX, bytom E. I. XX, L., právne zastúpený Advokátska kancelária avocat, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 12, Bratislava, proti odporcovi: Ringier Axel Springer Slovakia, a.s., IČO: 00 678 155, so sídlom Prievozská 14, Bratislava, právne zastúpený Advokátska kancelária HAVLÁT & Partners, so sídlom Rudnayovo nám. č. 1, Bratislava, v konaní o ochranu osobnosti, takto

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a .

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporcovi trovy konania vo výške 666,- eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.448,68 eur a tieto zaplatiť na účet právneho zástupcu odporcu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

r o z h o d o l :

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 22.5.2008 domáhal uloženia povinnosti odporcovi bezplatne do 14 dní od právoplatnosti rozsudku uverejniť v denníku Nový Čas ospravedlnenie navrhovateľovi zvýrazneným písmom v znení textu „Spoločnosť Ringier Slovakia, a.s. ako vydavateľ denníka Nový čas sa týmto ospravedlňuje F. Z. N. za uverejnenie článku s názvom „Stal sa bosom vykrádačom!“ na stranách č. 2 a 3 vo vydaní denníka NOVÝ ČAS zo dňa 17.03.2008 a za spájanie jeho osoby s osobami vykrádačov, nakoľko uvedené spájanie je pravdu skresľujúce, spôsobilé negatívne sa dotknúť osoby F. Z. N. a pre jeho vykonanie a uverejnenie neboli žiadne preukázateľné a hodnoverné dôkazy. Uvedeným konaním vydavateľ neoprávneným spôsobom zasiahol do zákonom chránených osobnostných práv F. Z. N.“

Vo veci samej rozhodol prvostupňový súd rozsudkom tak, že uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľovi sumu 20.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 14 dní od právoplatnosti rozsudku a návrh vo zvyšku zamietol a konanie v časti o uloženie povinnosti odporcovi uverejniť v denníku Nový čas ospravedlnenie zvýrazneným písmom a daného textu konanie zastavil a uložil odporcovi nahradiť navrhovateľovi trovy konania. Krajský súd v Žiline v konaní 5Co/289/2009-261 rozsudok napadnutý odvolaním odporcu potvrdil.

Navrhovateľ návrh odôvodnil tým, že v denníku NOVÝ ČAS zo dňa 17.03.2008, ktorého vydavateľom je žalovaný, bol na stranách č. 2 a 3 uverejnený článok pod názvom „Stal sa bosom vykrádačom!“, ktorého autorom bol S. H.. V predmetnom článku autor uviedol pravdu skresľujúce údaje, ktoré sa nedovoleným spôsobom dotýkajú cti a dobrej povesti navrhovateľa. Poukázal na titulok v článku, ktorý znel „Stal sa bosom vykrádačom!“ a je vytlačený výrazne veľkým písmom, pričom slovo „vykrádačov“ je zdôraznené červeným podfarbením a pokrýva veľkú časť plochy predmetnej dvojstránky. Pri prvom pohľade na dvojstránku denníka sa automaticky javí, že bosom vykrádačov je podľa denníka „šéf SNS Z. N. (54)“ nakoľko tento odkaz vyplýva hneď z úvodného textu dvojstránky (v ľavom hornom rohu). Pri podrobnom prečítaní článku (nie každý čitateľ však článok podrobne prečíta - často sa uspokojí s prečítaním titulku článku a informácie vyplývajúcej z vizuálneho prevedenia článku) možno názov pochopiť tiež tak, že „bosom vykrádačov“ sa stal „tajomný kumpán z emigrácie“, zrejme Z. Z. (zomr. 45). Či u konkrétneho čitateľa článku preváža prvá alebo druhá alternatíva interpretácie titulku, článok v oboch prípadoch vrhá negatívne svetlo aj na navrhovateľa, a to absolútne neodôvodnene.

Poukázal, že úlohou titulku je čitateľa upútať a nesie v sebe aj základnú spravodajskú informáciu, ktorá však nemôže byť odlišná od materiálu v texte článku, ktorý uvádza. Titulok by mal odkazovať na kľúčový fakt v článku, musí vystihnúť podstatu jeho obsahu, ale pritom ho nesmie zveličiť či prekrútiť. Autor článku použil slovné spojenie a formu titulku „Stal sa bosom vykrádačom!“ účelovo a snažil sa navodiť v čitateľovi dojem, že navrhovateľ má spojitosť so zločineckou organizáciou, pričom túto nepravdivú informáciu autor prezentoval ako fakt s cieľom zdiskreditovať navrhovateľa. Poukázal aj na samotné vizuálne prevedenie článku, ktoré považoval taktiež za absolútne účelovo použité. Autor totiž v článku použil nevýraznú, malú a čiernobielu fotografiu bývalého zločincina Z. Z. a vedľa zverejnil výraznú, niekoľkonásobne väčšiu a farebnú fotografiu navrhovateľa. Zámerne spojil klamlivý výraz v titulku „Stal sa bosom vykrádačom!“ a obraz vo forme veľkej fotografie navrhovateľa tak, aby názov bol ešte umocnený a podčiarknutý - aby už na prvý pohľad vyvolal v čitateľovi dojem spojitosti medzi žalobcom a vykrádačmi.

Poukázal na skutočnosť, že obsah článku je vytlačený podstatne menšími písmenami ako výrazne veľký a podfarbený zavádzajúci titulok a neobsahuje žiadne informácie, ktoré by odôvodňovali použitie príslušného titulku. V predslove k článku, zvýraznenom väčším písmom, si autor kladie otázku, či navrhovateľ vedel s kým sa na jar 1971 spojil. Takýto predslov sa bežne používa v novinárskej praxi s cieľom uvedenia článku a upútania pozornosti čitateľa obdobne ako nadpis s tým rozdielom, že obsiahlejším spôsobom naznačuje čitateľovi o čom článok bude. Jeho účelom je nalákať čitateľa a poskytnúť mu viac informácií, aby sa mohol rozhodnúť, či má venovať čas čítaniu celého článku a či ho táto téma zaujíma. V tejto časti opätovne autor naznačuje spojitosť navrhovateľa so skupinou - bandou „zlodejov, ktorá lúpila aj so zbraňami“. Použitie výrazu „spojil“ bolo pritom jednoznačne zámerne, aby v čitateľovi evokovalo domnienku o spojitosti navrhovateľa s týmito osobami, autorom označovanými ako kriminálnikmi. Odporca si zrejme bol vedomý malej príťažlivosti samotného textu o vykrádačoch pre čitateľov, čo sa rozhodol prekonať absolútne nelogickým a iracionálnym spojením nezaujímavého obsahu s osobou popredného politika, pričom sa neúspešne pokúšal o násilné premostenie a nájdenie

súvislosti, ktoré očividne absentujú, pretože v článku totiž nič nenaznačuje, že by sa navrhovateľ podieľal na akomkoľvek trestnom čine, vrátane vykrádania objektov alebo že by mal akékoľvek vedomosti a informácie o vykrádačoch, prípadne bol s nimi v kontakte. O to zarážajúcejšie je, že si autor okrem neprípustného spájania navrhovateľa s vykrádačmi dovolil v čitateľovi navodzovať dojem, že navrhovateľ by mohol byť dokonca samotným bosom vykrádačov (pri pravdepodobnej interpretácii nadpisu). V článku je uvedené, že z dvoch osôb, ktoré sa zúčastnili spolu so žalobcom prechodu hraníc v roku 1971 sa neskôr stali vykrádači objektov. Ako neskoršia trestná činnosť uvedených osôb súvisí s osobou navrhovateľa, autor už neuvádza. Navrhovateľ sa s uvedenými osobami v uvedenej dobe ani neskôr nikdy nestýkal a žiadnym spôsobom nekontaktoval a ich činnosť mu vôbec nebola známa, nemá o nich žiadne informácie. Akékoľvek spájanie osoby navrhovateľa s uvedenými osobami alebo hľadanie naznačovaných súvislostí je zámerne zavádzajúce v jeho neprospech a jednoznačne v rozpore so zákonom.

Uverejnením tohto článku jeho publikovaním v denníku odporca neoprávnenne zasiahol do osobnej cti, ľudskej dôstojnosti a mena navrhovateľa v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka a to tým, že bezdôvodne a účelovo skreslil fakty, pretože spája navrhovateľa s kriminálnou činnosťou iných osôb, na ktorej sa nikdy nijakým spôsobom nepodieľal ani o nej nemal žiadnu vedomosť, nebola spojitosť s ňou preukázaná, tým bolo neoprávnenne zasiahnuté do osobnostných práv navrhovateľa jedným z najdostupnejších zdrojov informácií širokej verejnosti. Spájanie navrhovateľa s vykrádačmi malo vysoko negatívny dopad na jeho politické postavenie a pôsobenie ako predsedu vládnej politickej strany i na jeho ďalšie rozsiahle spoločenské aktivity. Takáto prezentácia skutočností môže závažne poškodiť navrhovateľa tým, že niektorí čitatelia si osvoja nepravdivú a skresľujúcu informáciu obsiahnutú najmä v titulku článku, hoci je zrejmé, že recipienti si podstatne lepšie a dlhšie pamätajú titulok ako obsah nasledujúceho materiálu. Snahou odporcu nebolo poskytnúť svojim čitateľom objektívnu informáciu o minulosti navrhovateľa, ale naopak, osobu navrhovateľa v očiach verejnosti diskreditovať. Navrhovateľ sa snažil vyriešiť celú vec zmiernou prostredníctvom žiadosti o uverejnenie opravy zo dňa 19.03.2008 podľa § 19 Zákona č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači a ostatných hromadných informačných prostriedkoch avšak bezvýsledne.

Tiež poukázal na to, že neoprávneným konaním odporcu vo forme verejného publikovania článku boli zasiahnuté jednotlivé zložky osobnosti navrhovateľa, a to najmä jeho občianska česť, dobré meno a dobrá povesť. Vyslovil názor, že napriek chránenému právu médií Ústavou Slovenskej republiky podávať informácie, ho právnej ochrany zbavujú nielen obsahové obmedzenia, ale aj forma, ktorou sa názory navonok vyjadrujú. Ak podávaná informácia vybočuje z hraníc všeobecne uznávaných pravidiel slušnosti v demokratickej spoločnosti, stráca tým charakter korektného úsudku a ocitá sa mimo priestoru právnej ochrany, pričom poukázal na výrok nálezu Ústavného súdu ČR, sp. zn. III. ÚS 359/96 a skutočnosť, že v predmetnom spore dochádza ku konkurencii, resp. stretu dvoch základných ústavných práv, a to práva na ochranu osobnosti (prezentované na strane navrhovateľa) a práva na slobodu prejavu v spojení s právom na informácie (prezentované na strane odporcu). Ide teda o stret záujmov jednotlivca s verejným záujmom. S právom na informácie sa najčastejšie stotožňujú médiá, prostredníctvom ktorých sa realizuje právo slobody prejavu a právo na informácie, ktoré médiá získavajú a sprostredkovávajú ich verejnosti. Pri súbežnej realizácii oboch týchto ústavných práv musí dôjsť k obmedzeniu jedného z nich v prospech zachovania druhého. Rozpor medzi právom na slobodu prejavu a na informácie a právom na ochranu osobnosti nie je neprekonateľný. V praxi je možné nájsť taký súlad, aby sa zachovalo právo na ochranu osobnosti bez toho, že by sa nadmerne obmedzilo právo na informácie a s ním súvisiaca sloboda prejavu. K naplneniu vyššie uvedeného cieľa je nevyhnutné pri výkone týchto práv a činnosti autora, resp. vydavateľa periodickej tlače zachovať dostatočnú mieru proporcionality (vyváženosti) medzi oboma týmito právami. V prípade, že takáto miera proporcionality medzi oboma právami nie je zachovaná, je úlohou súdu priznať výkonu jedného z nich väčšiu právnu ochranu pred výkonom druhého z nich s poukazom za závery Ústavného súdu SR, podľa ktorého všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, dokiaľ uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva či slobody. Uviedol, že podľa jeho názoru nebola zo strany odporcu a autora článku zachovaná proporcionality a že neprimeraným výkonom práva odporcu na slobodu prejavu sa neoprávneným spôsobom zasiahlo do zákonom chránených osobnostných práv navrhovateľa ako fyzickej osoby, čím navrhovateľovi nárok na relevantnú súdnu ochranu a v tejto súvislosti poukázal na úpravu v čl. 17 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Ďalej uviedol, že podmienky, za ktorých možno obmedziť právo slobody prejavu sú v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky zakotvené v Ústave Slovenskej republiky, Občianskom zákonníku a v zákone č. 81/1999 Zb. o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch. Porušenie týchto zákonných ustanovení v spojení s ich relevantnými výkladmi v podobe znení záverov konštantnej judikatúry odporcom ako vydavateľom periodickej tlače je teda neoprávneným konaním (v rozpore s právnymi predpismi), ktorého následkom je neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby a zakladá objektívnu zodpovednosť vydavateľa periodickej tlače za takéto porušenie predpisov a prekročenie spoločensky tolerovanej miery zásahu do práv iných osôb (navrhovateľa).

V nadväznosti na vyššie uvedené navrhovateľ uvádzal, že predmetná publikácia článku odporcom nemala za cieľ pravdivo, včasne a všestranne informovať verejnosť o skutočnostiach verejného záujmu a poskytnúť im informácie s cieľom aplikovať v praxi ich ústavné právo na informácie, ale jej skutočným cieľom a zámerom bolo za akúkoľvek cenu zaujať verejnosť a čitateľov denníka spôsobom, ktorý by u nich vzbudil záujem o kúpu tohto periodika a tak zvýšil, resp. udržal jeho predajnosť a zabezpečil finančný profit odporcovi ako vydavateľovi. Odporca si zrejme bol vedomý malej príťažlivosti samotného textu o vykrádačoch pre čitateľov, čo sa rozhodol prekonať nelogickým a iracionálnym spojením nezaujímavého obsahu s osobou navrhovateľa - popredného politika. Tento postup v spojení s podprahovými prostriedkami komunikácie komerčných médií s čitateľmi (napr. vzbudzovanie rôznych emócií čitateľov, dôraz na prvotný vizuálny vnem v podobe expresívnych nadpisov článkov a rubriek, „vhodne“ umiestnených a ich obsah „podporujúcich“ fotografií) považuje za všeobecne známe a jeho primárnym relevantným kritériom bola potencialita ich obsahu a spracovania, s cieľom zaujať čitateľov a tým komerčne naplniť plánovaný objem predaných výtlačkov. Správanie sa odporcu považuje za obchodne pochopiteľné, ale z hľadiska zásahu do práv navrhovateľa za neprijateľné, v rozpore s obsahom ústavného práva na slobodu prejavu, ktorý prekračuje mieru tolerovaného zásahu do osobnostných práv navrhovateľa. Opäť poukázal na Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. Ú S 359/96, podľa ktorého ak vybočí publikovaný názor z medze v demokratickej spoločnosti uznávaných pravidiel slušnosti, stráca charakter korektného úsudku (správy, komentára) a ako taký sa spravidla ocitá už mimo medzí ústavnej ochrany.

Uviedol, že pri požiadavke na povinnosť navrhovateľa, ako verejne činnej osoby vo vyššej miere tolerovať posun hranice ochrany osobnosti v jeho neprospech, najmä na niektoré čiastkové osobnostné práva, najmä právo na meno, právo na ochranu podoby, právo na ochranu slovných prejavov, právo na ochranu osobného súkromia, ustupujú do úzadia pri strete s oprávneným záujmom verejnosti, však musí byť posun legálny, korektný a musí byť v medziach spoločnosťou akceptovanej slušnosti.

Publikáciou článku za opísaných okolností, v danom spracovaní a za uvedeným účelom však šlo odporcovi jedine o lacnú senzáciu a propagáciu periodika pri jeho predaji čitateľom, pričom žalovaný si vzhľadom na svoje skúsenosti v tejto oblasti musel byť vedomý, že jeho konanie je spôsobilé privodiť ujmu na osobnostných právach navrhovateľa. Opätovne poukázal na názor, že z koncepcie článku je jasne vyvoditeľný zámer autora účelovo pospájanými slovnými obrazovými informáciami podporenými použitými zvýrazňujúcimi prostriedkami podsunúť verejnosti záver o napojení navrhovateľa na osoby v minulosti trestne stíhané za závažnú trestnú činnosť či na jeho vlastnú domnelú kriminálnu minulosť. Čitateľovi autor priamo v nadpise článku podsúva jeho domnienku o spojitosti navrhovateľa s trestnou činnosťou iných osôb bez toho, aby mu poskytol priestor na vytvorenie vlastného hodnotiaceho úsudku. Nie každý čitateľ sa článku venuje dôkladne a taktiež nie každý číta celý článok a pri rýchlom prebehnutí očami iba nadpisu („Stal sa bosom vykrádačov!“) v spojení s fotografiou navrhovateľa, dostáva čitateľ skreslené informácie, ktoré sú spôsobilé neoprávnene zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa. Názor, ktorý si môžu takto tisíce čitateľov vytvoriť je v rozpore so skutočnosťou.

Ak by bolo úmyslom autora poskytnúť verejnosti namiesto skresľujúcich informácií pravdivý obraz, mohol použiť akékoľvek iné, avšak adekvátne a pravde zodpovedajúce vyjadrenie článku (osobitne jeho nadpisu) na upútanie čitateľovej pozornosti. Zníženie sa profesionálneho novinára k takýmto postupom odporuje elementárnej slušnosti v spoločenských vzťahoch kultúrnej civilizovanej spoločnosti a je o to zarážajúcejšie, že ide o tak závažnú skutočnosť akou je spojitosť politicky činnej osoby a poslanca

NR SR s trestnou činnosťou. Výrazové prostriedky použité v nadpise článku nepovažuje za korektné vystihnutie obsahu článku, ale len za neopodstatnený útok na osobu, navrhovateľa čím žalovaný neoprávneným spôsobom zasiahol do jeho občianskej a profesionálnej cti.

Vo vzťahu k uplatnenému nároku za zverejnenie ospravedlnenia považoval uvedené skutočnosti za spôsobilé neoprávnené zasiahnuť do osobnostných práv navrhovateľa, pričom pre vznik tohto nároku zákon nevyžaduje ani len vyvolanie následkov, postačuje, že neoprávnený zásah je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených osobnostných práv fyzickej osoby. Určujúcim aspektom pri posudzovaní neoprávnenosti zásahu do osobnostných práv je defamujúci charakter napadnutých tvrdení, pričom na naplnenie defamačnej povahy tvrdenia je postačujúce, ak takého tvrdenie môže mať takýto účinok u určitej skupiny ľudí tvoriacich okolitý svet dotknutej osoby. Nie je teda nutné, aby tvrdenie bolo vnímané ako defamujúce v celej spoločnosti ako takej. To či určité tvrdenie je defamujúce je nutné posúdiť nie len podľa použitých výrazov, ale aj z celkového dojmu s prihliadnutím na všetky okolnosti a súvislosti, za ktorých k tvrdeniu došlo. K úspešnému uplatneniu práva na ochranu osobnosti postačí zistenie, že neoprávnený zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ust. § 11 Občianskeho zákonníka a nevyžaduje sa samotné vyvolanie následkov. V tejto súvislosti poukázal na záver Najvyššieho súdu ČSSR, Sv.III, str. 199-200 v Zborníku stanovísk, záverov, rozborov a zhodnotení súdnej praxe, podľa ktorého o objektívnu spôsobilosť zásahom vyvolať následky týkajúce sa osobnosti ide vždy vtedy, ak sa dostanú výroky na verejnosť alebo ak sa na verejnosť môžu dostať. Pre poskytnutie ochrany nepovažuje za rozhodujúce akým spôsobom došlo k takémuto zásahu do mravnej integrity občana, pretože ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka „chránia navrhovateľa proti rozširovaniu nepravdivých alebo znižujúcich tvrdení bez rozdielu, či k takýmto tvrdeniam došlo písomne, tlačou, rozhlasom, televíziou a pod. Poukázal, že samo zverejnenie nepravdivého, resp. pravdu skresľujúceho údajá, dotýkajúceho sa osobnosti navrhovateľa, spravidla zakladá neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti, odôvodňujúci požiadavku na poskytnutie zadosťučinenia podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka.

Zdôraznil, že konštantná judikatúra i súdna prax považuje ujmy vzniknuté prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov, ktoré majú široký vplyv na verejnosť i tvorbu verejnej mienky (široká publicita, značne extenzívny a intenzívny zásah, možnosť opakovaného zásahu a pod.) a ktoré preukázateľne v značnej miere znižujú dôstojnosť akejkoľvek fyzickej osoby a jej vážnosť v spoločnosti za ujmy, ktorých reparáciu nie je možné dosiahnuť len poskytnutím morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1) Občianskeho zákonníka, ale priznáva im aj náhradu v podobe materiálnej, peňažnej satisfakcie. K neoprávnenému zásahu do osobnosti navrhovateľa nedošlo ojedinele a náhodne, ale naň nadväzoval väčší počet zásahov do osobnostných práv navrhovateľa zo strany niekoľkých ďalších médií. Aj zo strany odporcu boli publikované ničím nepodložené správy zo spisov ŠTB o údajnej kriminálnej minulosti navrhovateľa, čo autor uviedol bez akéhokoľvek dôkazu o jeho pravdivosti a pridal sa k rozsiahlej diskreditačnej kampani, na ktorej sa celým radom ďalších nepravdivých vyhlásení podieľali viaceré slovenské médiá. Navrhovateľ poukázal, že je verejne činná a vážena osoba, ktorá okrem iného zastáva funkciu predsedu jednej z koalíčných politických strán a má za to, že uverejnenie článku za vyššie uvedených okolností, v značnej miere znížilo dôstojnosť navrhovateľa a jeho vážnosť v spoločnosti, na základe čoho došlo k obzvlášť závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa, pričom závažnosť zásahu znásobovala skutočnosť, že sa jedná o denník s celoslovenskou pôsobnosťou, širokou publicitou, popularitou a dobrou dostupnosťou pre verejnosť na území Slovenskej republiky. Samotný odporca o sebe uvádza, že NOVÝ ČAS je najčítanejší denník na Slovensku, ktorého témy a spôsob ich spracovania mu prinášajú každý deň viac ako milión čitateľov.

V podaní zo dňa 16.3.2009, ktorým navrhovateľ žiadal pripustiť zmenu návrhu spočívajúcu v rozšírení o uloženie povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 65.000,- eur uviedol, že článok nielenže bol spôsobilý vyvolať ujmu na žalobcových osobnostných právach, ale túto ujmu aj skutočne vyvolal a to v takom rozsahu a intenzite, že zakladá nárok navrhovateľa nielen na ospravedlnenie, ale i na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V rámci kvalifikácie vzniknutej ujmy je potrebné poukázať na stanovisko súdnej praxe, podľa ktorého „ak dôjde k neoprávnenému zásahu do práv na ochranu osobnosti fyzickej osoby televíznym vysielaním, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu" Analogicky je potrebné posúdiť publikovanie článku v jednom z dlhodobo najčítanejších denníkov na Slovensku a takýto zásah, spočívajúci v tvrdení, avšak

právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.“

Navrhovateľ ďalej argumentoval tým, že okrem účinkov, ktoré článok vyvolal v celoštátnom meradle vo vzťahu k čitateľom, voličom navrhovateľa, resp. politickej strany, ktorej je predsedom a ďalším externým osobám, zasiahli v značnom rozsahu i do rodinného života a okruhu najbližších priateľov. Navrhovateľa sa hlboko dotýkali a stále dotýkajú nepríjemné otázky ohľadom jeho spojitosti s osobami tzv. „vykrádačov“ a pochybnosti, ktoré článok vyvolával v najbližšom okolí navrhovateľa, či už na strane nebohých rodičov navrhovateľa, jeho manželky alebo najbližších kolegov v rámci vnútrostraníckeho života. Publikované výroky absolútne zasiahli do osobného ako i spoločenského a pracovného života navrhovateľa v negatívnom zmysle. Počas obdobia niekoľkých nasledujúcich mesiacov po uverejnení článku odporcom sa navrhovateľ denne stretal s negatívnymi reakciami okolia na jeho osobu podmienenými podozreniami, ktoré vyvolali publikované výroky. Dôkazom vplyvu ich zverejnenia boli evidentné zmeny správania sa najbližších spolupracovníkov a príbuzných k navrhovateľovi jednoznačne podmienené pochybnosťami o bezúhonnosti navrhovateľa. Denne bol navrhovateľ vystavený podozrievavým pohľadom prípadne i priamym otázkam smerujúcim k jeho údajnej kriminálnej minulosti. Osobne navrhovateľ uvedené zmeny v chovaní okolia citelne vnímal a odrazil sa i na jeho psychickom stave, psychickom stave jeho manželky a rodičov, ktorí boli ako jeho najbližší, obdobne ako i on, vystavovaní otázkam okolia a neúnosnému psychickému tlaku, keďže boli v očiach verejnosti spájaní s osobou navrhovateľa.

Publikovaním článku utrpel i spoločenský život navrhovateľa. Priatelia a známi sa mu začali vyhýbať, určitý čas po uverejnení článku si udržiavali od navrhovateľa a jeho rodiny odstup, pri komunikácii s nimi navrhovateľ zaregistroval neobvyklý odťažitý postoj, ktorý ako sa neskôr ukázalo, pramenil práve z podozrenia rozšíreného publikovaním článku. Navrhovateľovi, ako aj jeho manželke, boli vyslovene nepríjemné a urážali ich posmešné poznámky a otázky okolia, ktoré i v prípade, že boli myslené položitom, vzhľadom k ich obsahu nepovažovali za vtipné. Urážky, nedôvera, pochybnosti, provokácie a posmešky boli po zverejnení dotknutých výrokov takmer na dennom poriadku, a to niekoľko týždňov až mesiacov. Obdobne aj na politickej scéne utrpela ujmu profesionálna povesť navrhovateľa a povesť politickej strany, ktorej je navrhovateľ lídrom. I v politických kruhoch a pracovnej oblasti bol navrhovateľ neustále atakovaný otázkami a podozreniami vyvolanými publikovaným článkom, a to aj zo strany najbližších spolupracovníkov. Vzhľadom na postavenie navrhovateľa ako predsedu koalície Slovenskej národnej strany a profesionálne pôsobenie navrhovateľa ako významného slovenského politika ho uvedené výroky a spájanie s osobami vykrádačov jednoznačne politicky znevážili. Pritom minulosť politika, jeho bezúhonnosť, je zásadnou otázkou, ktorá v demokratickej spoločnosti môže mať kľúčový význam pri rozhodovaní voliča.

Podľa názoru navrhovateľa uverejnenie predmetného článku v značnej miere znížilo jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti, čím došlo k obzvlášť závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa a k naplneniu predpokladov na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Hoci jednou z foriem zadost'učinenia je v zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka morálne plnenie, t.j. najmä ospravedlnenie, ktoré môže byť kombinované s prostriedkami smerujúcimi k odstráneniu následkov neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti predovšetkým s cieľom primerane a v určitej možnej miere vyvážiť a zmierniť následky neoprávneného zásahu, ak sa však morálne zadost'učinenie ukazuje ako nedostatočné predovšetkým preto, že neoprávneným zásahom do práv na ochranu osobnosti došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere, má fyzická osoba právo na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy. Pritom musí ísť o takú nemajetkovú ujmu na osobnosti fyzickej osoby, ktorú táto vzhľadom k intenzite i k trvaniu pociťuje ako závažnú. Poukázal na názor vyslovený Najvyšším súdom SR, sp. zn. 4 Cdo 15/2003, že pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. V prípade osoby navrhovateľa je týchto prostredí viacero a taktiež počet reakcií je znásobený počtom ľudí a subjektov, s ktorými je navrhovateľ v akomkoľvek pracovnom, priateľskom alebo funkcionárskom vzťahu.

Ohľadom závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy považoval na základe vyššie uvedeného za preukázané, že z hľadiska intenzity, rozsahu zverejnenia, ohlasu, ako aj z hľadiska trvania zásahu jednoznačne vyplýva, že zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je v tomto prípade postačujúce. Uviedol, že nemal možnosť a ani priestor nepravdivý a dehonestujúci zásah do jeho práv na ochranu osobnosti odvrátiť, na možnosť uverejnenia článku nebol žiadnym spôsobom upozornený a na jeho zverejnenie nebol od neho vyžiadaný súhlas. K okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo upriamil pozornosť na skutočnosť, že k neoprávnenému zásahu nedošlo ojedinele a náhodne, ale v nadväznosti na väčší počet zásahov do osobnostných práv navrhovateľa. Odporca, síce nepravidelne ale v zásade s rovnakým účelom a obdobným spôsobom (dehonestujúco) publikoval informácie o osobe navrhovateľa, čím v značnej miere dlhodobo prekračuje hranice únosnosti a miery tolerancie výkonu svojho práva na slobodu prejavu a získavanie informácií. Za účelom priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch preto stačí preukázať k zásahu akej povahy došlo, do ktorého z osobnostných práv navrhovateľa, s akým rozsahom a s akými následkami v nemateriálnej sfére osobnosti navrhovateľa bolo zasiahnuté. Nie je relevantne možné skúmať, aká konkrétna nemajetková ujma a v akej výške vznikla. Za daných okolností považuje navrhovateľ uplatnenie nemajetkovej ujmy v sume 65.000,- eur za primerané a zodpovedajúce ujme, ktorá mu vznikla v dôsledku protiprávneho konania odporcu.

Odporca vo svojom vyjadrení popieral, že by uverejnením vyššie uvedeného článku došlo k neoprávnenému zásahu do práva navrhovateľa na ochranu osobnosti. Napriek tomu, v záujme odstránenia, podľa názoru odporcu zbytočného sporu, dňa 31.12.2008 v denníku NOVÝ ČAS na str. 3 uverejnil odporca ospravedlnenie vo vzťahu k predmetnému článku. Obsah uverejneného ospravedlnenia reaguje na všetky výhrady a námietky navrhovateľa voči predmetnému článku, je uverejnené na rovnakej strane, ako bol uverejnený namietaný článok a rovnako je farebne i graficky oddelené od ostatného obsahu. Uverejnením ospravedlnenia, ak aj došlo k neoprávnenému zásahu do práva navrhovateľa na ochranu osobnosti, bolo navrhovateľovi poskytnuté primerané zadosťučinenie v intenciiach § 13 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

Poukázal tiež na skutočnosť, že v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti dochádza k vzniku zodpovednostného právneho vzťahu medzi pôvodcom neoprávneného zásahu a dotknutou osobou. Obsahom tohto právneho vzťahu je aj právo dotknutej osoby domáhať sa primeraného zadosťučinenia a tomu zodpovedajúca povinnosť pôvodcu zásahu pričom ak bolo právo dotknutej osoby dobrovoľne uspokojené, povinnosť vyplývajúca zo vzniknutého zodpovednostného vzťahu splnená, dotknutá osoba nemôže toto právo ďalej uplatňovať. Opačný záver by bol absurdný, nakoľko dotknutá osoba by sa mohla domáhať svojho práva opakovane, druhýkrát, tretíkrát, stýkrát a pod. čo by bolo v rozpore s atribútom primeranosti, ktoré zadosťučinenie musí spĺňať. Tiež poukázal na skutočnosť, že z ustanovení § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nemá odporca právo na uverejnenie textu s určitým obsahom, ktorý navrhuje, ale na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. M Cdo 278/02 zo dňa 26.02.2003).

K vizuálnemu prevedeniu článku poukázal na skutočnosť, že sa môže javiť, že „bosom vykrádačov" je navrhovateľ len pri veľmi povrchnom čítaní resp. len vtedy, ak si čitateľ neprečíta aj samotný článok. Pri priemerne pozornom čítaní, ani z názvu článku nevyplýva, že sa navrhovateľ „stal" bosom vykrádačov. Text sa podľa pravidiel slovenského jazyka číta zľava doprava, podľa príslušných riadkov. A prvý riadok nadpisu znie : „Šéf SNS Z. N. (54) : Ako skončil jeho tajomný kumpán z emigrácie ?" a druhý riadok znie : „Z. V. (57) Stal sa bosom vykrádačov !". Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že veta „Stal sa bosom vykrádačov" sa vzťahuje k „tajomnému kumpánovi" navrhovateľa - k Z., a nie k navrhovateľovi. Neobstojí teda tvrdenie, že z názvu a z vizuálneho prevedenia namietaného článku sa javí, že „bosom vykrádačov" je navrhovateľ.

Poukázal aj na predslov a obsah samotného článku, z ktorého je jednoznačné, že ako o bosovi vykrádačov sa hovorí o Z. V., a nie o Z. N.. Poukázal, že všetko to potvrdzuje aj navrhovateľ. Taktiež upriamil pozornosť aj na okolnosti článku, ktorý pojednáva o minulosti predsedu SNS a poslanca Národnej rady SR, ktorý súčasne patrí medzi najznámejšie verejne známe osobnosti, a to aj v spoločenskom resp. v politickom živote, o ktorom je verejne známe, že sám alebo prostredníctvom tretích

osôb vlastní značný majetok. Samotná predstava, že by sa navrhovateľ, predseda SNS a poslanec NR SR, stal bosom vykrádačov, je natoľko neuveriteľná a fantastická, že jej nikto nemohol uveriť. Názov článku mohol nanajvýš vzbudiť záujem o jeho samotný obsah, ktorý jednoznačne vyvracia akékoľvek pochybnosti na danú tému. Takisto uviedol, že pri skúmaní otázky, či došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti uverejnením určitého článku v periodickej tlači, sa nemožno obmedziť len na jednu časť článku, ale je potrebné skúmať vec komplexne, a to vo vzájomných súvislostiach, so zreteľom na všetky časti článku, na článok ako celok, ako aj so zreteľom na všetky relevantné skutočnosti. Uviedol, že pokiaľ by navrhovateľ neopomínal obsah samotného článku, rovnako ako všetky relevantné okolnosti, nemohol by dospieť k takým neopodstatneným a prehnaným záverom, na akých založil návrh na začatie konania.

Za základný predpoklad vzniku občianskoprávnej zodpovednosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka považoval, že pôvodca zásahu konal protiprávne t.j. v rozpore so svojimi povinnosťami. Protiprávnosť však vylučuje skutočnosť, ak pôvodca realizoval svoje právo, pretože v takom prípade nemohol konať protiprávne. Rozhodujúcim kritériom pre posúdenie oprávnenosti alebo naopak neoprávnenosti zásahu je teda skutočnosť, či pôvodca zásahu realizuje svoje subjektívne oprávnenie. Znakom právneho poriadku v súlade s princípom právnej istoty musí byť totiž jeho jednota, vnútorná bezrozpornosť ako celku a vnútorná bezrozpornosť všeobecne záväzných právnych predpisov (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 30/95). Z uvedeného vyplýva, že v právnom štáte je nepredstaviteľné a s princípom právnej istoty nezlučiteľné, aby bol niekto sankcionovaný za to, že využíva svoje subjektívne právo priznané a chránené právnym poriadkom. To platí najmä vtedy, ak osoba využíva svoje základné právo a slobodu, nakoľko podľa 51. 12 ods. 4 Ústavy SR nikomu nemôže byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody. Tieto princípy sú platné aj pre výklad a aplikáciu právnych predpisov, nakoľko aj tieto musia spĺňať princíp právnej istoty (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 22/95, nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 14/1998).

Vyslovil názor, opretý o závery Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. PL. ÚS 7/96, že zákon neposkytuje právu na ochranu osobnosti absolútnu ochranu. Všetky práva a slobody sa však chránia len v takej miere a rozsahu, dokiaľ uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu či dokonca popretiu iného práva alebo slobody. Rovnováha verejného a súkromného záujmu je dôležitým kritériom pre určovanie primeranosti obmedzenia každého základného práva. Právny názor, že hranice slobody prejavu sa končia tam, kde začínajú práva iných, je prekonaný. Kolíziu chránených hodnôt (slobody prejavu a práva na ochranu osobnosti) treba riešiť nastolením spravodlivej rovnováhy medzi oboma hodnotami. S poukazom na názor vyslovený v náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. 1. ÚS 156/99 konkrétnom prípade je vždy nevyhnutné skúmať mieru (intenzitu) tvrdeného porušenia práva na ochranu dobrej povesti, a to práve v kontexte so slobodou prejavu a s právom na informácie a so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva so sídlom v Štrasburgu vyplýva, že slobody prejavu sa môže dovoliavať predovšetkým vydavateľ (napr. rozsudky vo veciach Observer a Guardian proti Spojenému kráľovstvu z roku 1991, Prager a Oberschlickproti Rakúsku z roku 1995), ktorý sa rovnako môže dovoliavať štandardu ochrany slobody prejavu vytvoreného aplikačnou praxou Európskeho súdu podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane základných slobôd, a to z dôvodu, že Slovenská republika potvrdila svoju viazanosť Dohovorom, ktorý ratifikovala a uverejnila predpísaným spôsobom. Ak špecifikácia práva alebo slobody zaručenej Dohovorom na konkrétnu situáciu vyplýva z medzinárodného štandardu uplatnenia Dohovoru, je ním Slovenská republika viazaná" (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 28/96 z 12.05.1997). Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 5/93, sp. zn. II. ÚS 94/95 alebo II. ÚS 48/97 pre stanovenie rozsahu a ochranu určitého základného práva alebo slobody je teda právne významný aj rozsah a obsah základného práva alebo slobody podľa medzinárodných dohovorov, ak je nimi SR viazaná. Ústavu SR nemožno vyložiť spôsobom porušujúcim medzinárodné záväzky štátu. Podľa 51. 26 ods. 1 Ústavy SR sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy SR každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 28/96 Slobode prejavu sa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR zaručuje osobitná ochrana. Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolenia rozhlasovým a televíznym alebo filmovým spoločnosťami.

Podľa čl. 10 ods. 2 Dohovoru výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti a zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré stanoví zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, ochrany poriadku a predchádzaniu zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti iných, zabránení úniku dôverných informácií alebo zachovanie autority a nestrannosti súdnej moci. Európsky súd vo viacerých prípadoch k rozsahu a obsahu slobody prejavu zaujal nasledovný názor, že sloboda prejavu je jedným z hlavných základov demokratickej spoločnosti; s obmedzeniami vyplývajúcimi z článku 10 ods. 2 sa vzťahuje nielen na informácie alebo myšlienky, ktoré sú prijímané priaznivo, alebo pokladané za neškodné, alebo je k nim zaujímaný ľahostajný postoj, ale aj na také informácie alebo myšlienky, ktoré urážajú, šokujú, alebo znepokojujú. Sloboda prejavu tak, ako je vymedzená v článku 10, podlieha radu výnimiek, ktoré je treba vykladať zúžené a nevyhnutnosť každého obmedzenia musí byť presvedčivo dokázaná. Tieto princípy sú osobitne dôležité, ak ide o tlač. I keď nesmie prekročiť hranice stanovené inter alia v záujme štátnej bezpečnosti alebo udržania autority súdu, prislúcha mu napriek tomu šíriť informácie a myšlienky; verejnosť má rovnako právo ich obdržať; keby tomu bolo inak, potom by tlač nemohla hrať úlohu verejného strážcu. Adjektívum „nevyhnutné“ uvedené v článku 10 ods. 2 Dohovoru predpokladá existenciu „naliehavej potreby“. Zmluvné štáty majú určitý rozsah voľnej úvahy pri posúdení, či takáto potreba existuje, avšak táto úvaha súčasne podlieha európskej kontrole zahŕňajúcej ako zákony, tak aj opatrenia k ich aplikácii, a to aj tie, ktoré boli prijaté nezávislými súdmi. Súd je tak oprávnený vydať konečné rozhodnutie, či obmedzenia sú zlučiteľné so slobodou prejavu v zmysle čl. 10. Úlohou súdu nie je pri výkone jeho kontrolnej jurisdikcie zaujímať miesto príslušných vnútroštátnych orgánov, ale skôr na základe čl. 10 revidovať ich rozhodnutia vydané na základe ich oprávnenia k voľnej úvahe. To však neznamená, že táto kontrola je limitovaná na konštatovanie, či daný štát aplikoval svoje diskrečné právo rozumne a v dobrej viere. Súd musí posúdiť zásah, proti ktorému smeruje sťažnosť vo svetle prípadu ako celku a určiť, či bol primeraný sledovanému účelu, a či dôvody uvedené vnútroštátnymi súdmi na jeho ospravedlnenie boli relevantné a dostatočné (odkaz na roho Európsky súd vo veciach Observer a Guardian proti Spojenému kráľovstvu z roku 1991, Handyside z roku 1976, Lingens z roku 1986, Oberschlick z roku 1991, Vogt proti Nemecku z roku 1995, Door a Dublin Well Woman proti Írsku z roku 1992). Európsky súd zdôraznil, že článok 10 nechráni iba podstatu vyjadrených myšlienok a informácií, ale takisto formu, prostredníctvom ktorej sú rozširované. Ochrana urážajúcich, šokujúcich alebo znepokojujúcich myšlienok tvorí súčasť požiadaviek pluralizmu, tolerancie a liberálneho myslenia, bez ktorých neexistuje žiadna demokratická spoločnosť (odkaz na rozsudok vo veci Lehideux a Isorniproti Francúzsku z roku 1998). Európsky súd s odvolaním sa na rozsudky Goodwin proti Spojenému kráľovstvu z roku 1996; Fressoz a Roire proti Francúzsku z roku 1999 dospel k záveru, že „poistka, ktorú čl. 10 Dohovoru priznáva novinárom vo vzťahu k spravodajstvu o otázkach verejného záujmu, podmienená tým, že títo jednali v dobrej viere s cieľom poskytnúť presné a dôveryhodné informácie v súlade s novinárskou etikou. Mimoriadne dôležité je aj uviesť, že ak majú opatrenia štátnych orgánov takú povahu, že môžu odradiť tlač od šírenia informácií o otázkach legitímneho verejného záujmu, musí sa Európsky súd pozorne zaoberať ich primeranosťou“ (rozsudok vo veci Jersildproti Dánsku z roku 1994).

Právna teória i súdna prax rozlišuje skupiny osôb verejného záujmu a súkromné osoby. Poukázal na judikatúru Európskeho súdu, podľa ktorej osoby verejného záujmu môžu podliehať širším a intenzívnejším zásahom do sféry svojej osobnosti, ako súkromné osoby. Osoba verejného záujmu sa nevyhnutne a spravidla vedome otvorene vystavuje podrobnému skúmaniu zo strany novinárov a širokej verejnosti a musí prejať väčšiu mieru tolerancie, ak je predmetom informovania v tlači (rozsudky Európskeho súdu vo veciach Oberschlick proti Rakúsku z roku 1991, Vereinigung demokratischer Soldaten Österreichs a Gubi proti Rakúsku z roku 1994, Oberschlick proti Rakúsku z roku 1997). V týchto súvislostiach poukázal aj na rozhodovaciu prax Ústavného súdu ČR I. ÚS 453/03 podľa ktorého vecou verejnou je nielen všetka agenda štátnych inštitúcií, ako aj osôb pôsobiacich vo verejnom živote, t.j. napr. činnosť politikov, úradníkov, sudcov, advokátov alebo kandidátov či čakateľov na tieto

funkcie; vecou verejnou je aj umenie vrátane novinárskych aktivít a showbiznisu a ďalej všetko, čo na seba upútava verejnú pozornosť. Tieto verejné záležitosti môžu byť verejne posudzované a možno všeobecne konštatovať, že osoby verejne činné, teda politici, verejní činitelia, mediálne hviezdy a iní musia akceptovať väčšiu mieru verejnej kritiky ako iní občania. Sloboda prejavu sa vzťahuje nielen na informácie alebo myšlienky priaznivo prijímané či považované za neškodné či bezvýznamné, ale aj na tie, ktoré zraňujú, šokujú alebo znepokojujú; tak tomu chce pluralita, tolerancia a duch otvorenosti, bez ktorej nie je demokratická spoločnosť. Predmetom článku bola informácia o minulosti Z., konkrétne o skutočnosti, že v roku 1971 neoprávnené opustil územie vtedy Československej socialistickej republiky spolu s Z. V., ktorý bol neskôr právoplatne odsúdený za spáchanie závažnej trestnej činnosti. Tieto informácie sú pravdivé, čo nakoniec navrhovateľ ani nenamieta. Navrhovateľa považuje za osobu verejného záujmu. Predmetom legitímneho verejného záujmu je aj minulosť politikov, a to zvlášť tých politikov, ktorí sa podieľajú na výkone verejnej moci. Minulosť politikov je osobitne zaujímavá v prípade, ak ide o konanie a minulosť politikov v čase komunistického režimu spreď roku 1989, ktorí sa aktuálne podieľajú na výkone verejnej moci v demokratickom štáte. Inými slovami povedané, novinári sú nielen oprávnení verejnosti sprostredkovať takéto informácie, ale naopak verejnosť ich má právo aj obdržať. Preto prinášanie informácií o politikoch, ako o osobách verejného záujmu, pričom ide o informácie legitímneho verejného záujmu, je výkonom slobody prejavu a práva na informácie, ktoré sú chránené a garantované čl. 26 Ústavy SR a čl. 10 Dohovoru. Ak ide o výkon práva, dokonca ústavne garantovaného práva, nemôže dôjsť k založeniu zodpovednosti za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti. Uvedené platí tým viac, ak odporca verejnosti sprostredkoval informácie sprístupnené štátnym orgánom, Ústavom pamäti národa, ktorý ich sprístupnil podľa zákona č. 553/2002 Z.z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 - 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov práve za účelom, aby sa s nimi mala možnosť oboznámiť verejnosť, čo je účelom a zmyslom zákona.

K námietkam navrhovateľa uviedol, že pokiaľ navrhovateľ namieta proti údajne účelovému použitiu jeho fotografie a jej veľkosti, považuje to za absurdné. Článok je o navrhovateľovi, a nie o Z. Z.. Verejne činnou osobou je navrhovateľ, nie Z. Z., ktorého úloha je z hľadiska obsahu článku okrajová. Pomer veľkostí fotografií je teda plne pochopiteľný. Čo sa týka osoby Z. V., jeho aktuálna podobizeň nie je známa, a preto ani žiadna fotografia uverejnená nebola. Pokiaľ navrhovateľ namieta voči jeho spájaniu s bandou „zlodejov, ktorá lúpila so zbraňami“, ušlo zrejme pozornosti navrhovateľa, že autor v článku netvrdí, že bol spojený so skupinou páchatel'ov a ani to, že sa na ich trestnej činnosti podieľal alebo o nej vedel, že by sa s nimi stýkal a pod. V článku sa tvrdí jedine to, že navrhovateľ sa spojil s Jánom V. za účelom neoprávneného opustenia územia štátu, čo je fakt, ktorý nikto nespochybňuje. Je preto nepodložené tvrdenie navrhovateľa, že odporca podsúva verejnosti záver o napojení navrhovateľa na osoby v minulosti trestne stíhané a odsúdené za závažnú trestnú činnosť. Za ťažiskovú tému článku nepovažuje činnosť skupiny páchatel'ov Z. V. a spol., ale minulosť navrhovateľa a jeho činnosť počas komunistického režimu. Domnienka navrhovateľa o tom, že odporca si bol údajne vedomý malej príťažlivosti článku o skupine Z. V. a preto sa rozhodol nelogickým a neracionálnym spôsobom spojiť nezaujímavý článok s osobou známeho politika, je teda úplne mylná. Iracionálne považuje aj úvahy navrhovateľa o tom, že skutočným cieľom a zámerom článku bolo za akúkoľvek cenu zaujať verejnosť a čitateľov spôsobom, ktorý by u nich vzbudil záujem o kúpu periodika a tak zvýšil, resp. udržal jeho predajnosť a zabezpečil finančný profit tým, že nelogickým a neracionálnym spôsobom spojil nezaujímavý článok s osobou známeho politika. Zaujať čitateľa a motivovať ho, aby si kúpil vydanie periodickej tlače, je celkom logickým, legitímnym a najmä zákonom reprobovaným spávaním. Má za to, že minulosť a konanie samotného navrhovateľa pravdivo opísané v článku totiž boli pre verejnosť dostatočne zaujímavé, preto nemusel vytvárať žiadnu lacnú senzáciu či propagáciu vlastného periodika. Verejnosti len sprostredkoval informáciu o navrhovateľovi, ktorá jej dovtedy nebola známa a ktorá bola pre verejnosť zaujímavá. Za nelogické a účelové považuje aj úvahy navrhovateľa o podsúvaní domnienky o spojitosti navrhovateľa s trestnou činnosťou iných osôb bez toho, aby mu poskytol priestor na vytvorenie si vlastného úsudku. Z článku, posudzujúc ho ako celok, totiž žiadna spojitosť navrhovateľa s trestnou činnosťou skupiny páchatel'ov J.C. a spol. nevyplýva.

Na pojednávaní navrhovateľ uviedol, že väčšina uvádzaných judikátov Európskeho súdu pre ľudské práva vo veľkej časti nesúvisí s prejednávanou vecou a namietal správnosť výkladu ich záverov prezentovaného odporcom. Zotrval na tvrdeniach, že odporca v uverejnených výrokoch spojil osobu navrhovateľa s konkrétnou, dokonca opakovanou a organizovanou trestnou činnosťou, pričom uvedené

nepravdivé tvrdenia verejne prezentoval v jednom z najčítanejších denníkov na Slovensku, čím neoprávnené zasiahol do osobnostných práv navrhovateľa jedným z najtvrdších možných a najviac dehonestujúcich spôsobov.

Zdôraznil, že pri hodnotení skutkového základu žaloby neexistuje konkrétne rozhodnutie, ktoré by sa zaoberalo prípadom s rovnakými špecifikami, sa preto možno na judikatúru Európskeho súdu obrátiť iba obmedzene, resp. použitím analógie. Dohovor pripúšťa obmedzenie slobody prejavu len ak sú kumulatívne splnené tri podmienky, a to 1/ zásah je stanovený v zákone, 2/ cieľom zásahu je ochrana jedného alebo viacerých z určených záujmov alebo hodnôt, medzi ktoré patrí aj ochrana morálky, povesti a práv iných, 3/ zásah je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti, čo je v právnom systéme SR prenesené do Ústavy Slovenskej republiky, Občianskeho zákonníka ako aj zákona č. 81/1999 Zb. o periodickej tlači a o ostatných hromadných informačných prostriedkoch. Tieto zákonné obmedzenia spolu s konštantnou judikatúrou národných súdov a Európskeho súdu vymedzujú spoločensky tolerované - oprávnenú mieru zásahov médií do osobnostných práv fyzických osôb. Znalosť týchto obmedzení, ako súčasť platného právneho poriadku Slovenskej republiky, sa preto predpokladá u každého jednotlivca. U vydavateľa v postavení odporcu s dlhoročnými skúsenosťami s vydávaním tlače možno zároveň legitímne očakávať i predvídateľnosť reakcií verejnosti, vrátane osoby priamo dotknutej článkom, na zverejnenie článku. Poukázal, že je presvedčený o tom, že žalovaný si bol vedomý toho, že vydaním článku zasiahne do práva navrhovateľa na ochranu osobnosti a riskuje podanie žaloby, avšak v záujme zvýšenia príťažlivosti článku a predajnosti svojho denníka použil formu vyjadrenia, ktorá absolútne skresľovala informácie, z ktorých článok pôvodne vychádzal. Európsky súd spochybnil zásahy vnútroštátnych súdov do slobody prejavu v prípadoch, kedy sa jednalo o ochranu povesti a práv verejne činných osôb - politikov, najmä z dôvodu potreby zachovania možnosti slobodnej politickej diskusie o otázkach verejného záujmu v demokratickej spoločnosti (napr. Schwabe vs. Rakúsko, Dichand a Krone Verlag vs. Rakúsko), pričom v danom prípade uverejnený článok obsahujúci zavádzajúce informácie o politickej minulosti nerešpektuje zásady korektnej politickej diskusie a novinárskej etiky a autor článku nemôže brániť ani omylom pri použití nesprávnych informácií v dobrej viere a presvedčení o ich pravdivosti.

Uviedol, že sám uznáva, že v jeho prípade, ako verejne činné osoby, niektoré čiastkové osobnostné práva ustupujú do úzadia pri strete s oprávneným záujmom verejnosti na tieto „informácie verejného záujmu“ v zmysle rozhodnutí Európskeho súdu a musí vo vyššej miere strpieť zásahy do jeho osobnostných práv, najmä práva na meno, práva na ochranu podoby, práva na ochranu slovných prejavov, práva na ochranu osobného súkromia, ako bežný občan, tento posun však musí byť legálny, korektný a musí byť v medziach spoločnosťou akceptovanej slušnosti. Skutočnosť, že minulosť politika môže byť za určitých okolností otázkou legitímneho verejného záujmu, navrhovateľ nepopiera. Táto skutočnosť však v spojení s ďalšími rozhodnutiami Európskeho súdu (napr. Fressoz a Roire vs. Francúzke - z roku 1999, Oberschlick vs. Rakúsko z roku 1997) v danom prípade nie je podstatnou. Obdobne nie je podstatnou skutočnosťou ani pravdivosť informácií, z ktorých autor článku pri jeho tvorbe vychádzal. Navrhovateľ má za to, že z celkovej koncepcie a úpravy článku je jednoznačné, že snahou odporcu nebolo poskytnúť svojim čitateľom objektívnu informáciu o minulosti navrhovateľa. Naopak, účelom článku bolo osobu navrhovateľa v očiach verejnosti diskreditovať a poškodiť i za cenu, že informácie, ktoré si čitatelia po prvotnom oboznámení sa s článkom odnesú budú nepravdivé.

Poukázal aj na konštatovania Európskeho súdu pre ľudské práva, že konkrétny zásah do práva na slobodu tlače a práva na informácie je potrebné vždy posudzovať vo svetle prípadu ako celku a pri posudzovaní miery zásahu určiť, či bol zásah primeraný sledovanému účelu. Predmetom ochrany podľa čl. 10 Dohovoru nie je len podstata vyjadrených myšlienok ale i forma, prostredníctvom ktorej sú rozširované. Judikatúra Európskeho súdu požaduje na národných súdoch posudzovať prípad ako celok. Zároveň priznáva ochranu a slobodu novinárom nie len, čo sa týka obsahu vyjadrených myšlienok ale i formy, akou sú prezentované. (Oberschlick vs. Rakúsko z roku 1991, Lehideux a Isorni vs. Francúzko z roku 1998. Pokiaľ forma požíva rovnakú ochranu ako obsah je možné od nej požadovať splnenie rovnakých kritérií, ako je tomu pri obsahu. Bolo by v rozpore so zmyslom vytýčených pravidiel neprípustných zásahov do práva na ochranu osobnosti, ak by spoločnosť regulujúca obsah zverejňovaných informácií, akceptovala ľubovoľnú formu ich prezentácie, vrátane prezentácie absolútne skresľujúcej obsah zverejňovanej informácie. . Vyššia ochrana novinárov na

základe čl. 10 je podmienená konaním v dobrej viere, za účelom poskytovania dôveryhodných a presných informácií pri dodržiavaní novinárskej etiky.

Vyslovil názor, že právna prax pri skúmaní zásahu do práv na ochranu osobnosti zdôrazňuje nutnosť, že každé tvrdenie posúdiť nielen podľa použitých výrazov a formulácií, ale aj podľa celkového dojmu, s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam, za ktorých k tvrdeniu dochádza, t.j. napr. pri článku v časopise je potrebné prihliadať nielen na doslovné znenie, ale aj k umiestneniu, nadpisu, medzitulkom, poprípade k ostatnej grafickej úprave, podľa komentáru v publikácii Švestka, Jehlička, Pavlík, Plecítý, Knap: Ochrana osobnosti, Linde Praha, a.s., 1996, str. 267.

K argumentácii odporcu zdôraznil, že na jednej strane tvrdí, že zverejnená podobizeň navrhovateľa, ako súčasť predmetného článku, bola prezentovaná daným spôsobom z dôvodu, že článok je o navrhovateľovi a preto jeho vyobrazenie na ploche predstavujúcej približne štvrtinu článku je opodstatnené, na druhej strane ďalším najvýraznejším prvkom článku je obrovský nadpis s textom: „Stal sa bossom vykrádačov!“, ktorý už podľa odporcu so žalobcom nesúvisí, ale týka sa inej osoby Z. Z., ktorého úloha však bola podľa odporcu z hľadiska obsahu článku „okrajová“.

Rovnako na pojednávaniach odporca zotrval na svojich vyjadreniach a uviedol, že navrhovateľ ignoruje súvislosti celku a kontextu celého článku. Podľa jeho názoru samotné prezentovanie dôvodov vyjadrených navrhovateľom by muselo viesť k zamietnutiu žaloby. Článok nie je potrebné nejakým spôsobom osobitne analyticky alebo podrobne skúmať, jednoducho pokiaľ je čitateľ článku zákonným spôsobom gramotným, tak článok nevyvoláva žiadne pochybnosti o tom, že bolo jeho účelom a čo bolo základnou správou, ktorú tento článok mal verejnosti priniesť. Každý výrok je potrebné skúmať nielen s ohľadom na jeho gramatické vyjadrenie, ale vzhľadom na celý kontext. Poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ nepreukázal úroveň čítanosti denníka NOVÝ ČAS na Slovensku ani to, aké množstvo čitateľov predmetný denník číta. Považoval za potrebné zdôrazniť, že nikde v článku sa netvrdí, že Z. N. je bosom vykrádačov, nikde sa netvrdí to, že by s touto skupinou mal nejakú spojitosť, netvrdí sa, že by sa mal na trestnej činnosti tejto organizovanej skupiny nejakým spôsobom podieľať. Medze ochrany slobody slova sú široké a v danom prípade nedošlo nejako k vybočeniu medzi slobodou prejavu a práva na informácie v takom rozsahu, ako sú garantované európskym dohovorom alebo Ústavou SR. Sledovanie zvýšenia predajnosti periodika považuje podľa rozsudkov ESLP a z hľadiska článku 10 Dohovoru úplne akceptovateľný legitímny záujem. Sám navrhovateľ akceptuje legitimitu práva poukazovať na kriminálnu minulosť politikov a iných osôb verejného záujmu opierajúc sa napr. o rozhodnutie Prager a Oberschlick <<http://www.humanrights.coe.int/aware/GB/publi/caselaw/262.pdf>> c/a Rakúsko a poukazovať na kontakty Z. N. s Z. V., ktorý bol odsúdený za závažné majetkové trestné činy je relevantné a je predmetom legitímneho záujmu zo strany verejnosti. Navrhovateľ mal možnosť sa k týmto otázkam vyjadriť, mal možnosť uviesť svoje stanovisko a to jednak pred uverejnením článku a v podstate po uverejnení článku, čo však nevyužil. Podľa jeho názoru nemožno preceňovať nadpisy alebo titulky, podtitulky predmetných článkov, ktoré pre limitovaný priestor sú skratkovité a nie je možné podať v podstate úplné informácie o tom, čo je obsahom predmetného článku. Ich úloha je upútať čitateľa, upútať jeho pozornosť na to, aby si prečítal celý článok. Článok 10 Dohovoru priznáva novinárom ochranu ak postupujú v dobrej viere s cieľom poskytnúť presné a dôverné informácie v súlade s novinárskou etikou, čo bolo splnené. Snahy o diskreditáciu navrhovateľa s cieľom ho poškodiť, považuje za špekulatívne, čo vyvrátil vo svojej výpovedi aj svedok G., ktorého výpoveď považuje za relevantnú a nespochybnenú na rozdiel od výpovede L'W.j a JUDr. V. K. z dôvodu absencie ich nestrannosti. Výpovede oboch svedkov považoval za všeobecné, bez poskytnutia konkrétnych informácií a jediné čo objasnili, je skutočnosť, že článok vyvolal určitú pozornosť vo verejnosti, čo je účelom tlače. Svedectvá nepotvrdili, že by u navrhovateľa došlo ku komplikáciám alebo nejakému závažnému zásahu a ako manželka činného politika, člena predsedu strany, ktorý je členom vládnej koalície, musela byť pripravená na pozornosť médií. Opísané reakcie môžu byť odrazom toho, že informácia nebola predtým verejnosti známa. Považoval za rozporné tvrdenia navrhovateľa, ktorý na jednej strane tvrdí, že došlo k zníženiu vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti, na druhej strane tvrdí, že je stabilne druhým najdôveryhodnejším politikom v SR. Požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy považoval za neprimeranú a v rozpore s princípmi právnych záverov ESLP a judikatúrou ÚS ČR na ktorú poukázali v ich vyjadrení. Uverejnenie ospravedlnenia v denníku NOVÝ ČAS 31.12.2008 bolo postačujúce pre nápravu prípadných zásahov. Poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 89/1997 podľa ktorého z ust. § 13 vyplýva, že ak môže byť

vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti postihnutej fyzickej osoby primerane vyvážená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia, poskytnutie príslušnej morálnej satisfakcie treba uprednostniť. Inštitút priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je intenzívnym zásahom do slobody prejavu a práva na informácie a podľa judikatúry NS SR ho možno aplikovať iba vo výnimočných prípadoch. Poukázal na právne závery vyslovené v rozsudku NS SR 4Cdo 171/2005 podľa ktorých súd musí brať zreteľ na prvoradú satisfakčnú funkciu priznávanej peňažnej čiastky ktorou je zabezpečiť primerané zmiernenie nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu možno priznať citeľnú sumu aj vtedy ak pôvodca neoprávneného zásahu mal úmysel či dokonca zlý úmysel škandalizovať, ohovoriť určitú osobu alebo zámerne si takýmto spôsobom pomôcť k určitému prospechu. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napr. pri porovnaní odškodnenia zásahu do práva na ochranu osobnosti s odškodňovaním zásahu do iných základných práv zaručených ústavou mohli niektoré ujmy na iných základných právach napr. ujmy na zdraví či dokonca živote bagatelizovať, ako napríklad sú náhrady priznávané podľa zákona 215/2006 Z.z. obetiam násilných trestných činov, kde smrť dotknutej osoby sa odškodňuje sumou vo výške 50 násobku minimálnej mzdy, ako aj priznávaných náhrad za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa zák. 437/2004 Z.z.. Z uvedených dôvodov žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Prvostupňový súd pri svojom prvom rozhodnutí rozsudkom č.k. 14C/112/2008-180 zo dňa 11.6.2009 vychádzal zo zistených skutočností a vyslovil názor, že text článku, jeho zvýraznenie v spojení s veľkou fotografiou navrhovateľa bol použitý zámerne na zvýšenie záujmu o článok bez legitímneho dôvodu spočívajúceho vo vyjadrení a šírení obsiahnutej informácie. Pri prvotnom pohľade na článok čitateľ získava dojem, že informácia sa vzťahuje k navrhovateľovi. Pri veľkosti písma článku, veľkosti písma nadpisu a odovzdávanej informácie, ktorá má charakter rozkazovacej vety, čitateľ pojme obsah nadpisu v spojitosti s obsahom v pravej časti článku, ktorá v smere čítania prechádza do fotografie navrhovateľa je takáto úvaha logická a vychádza z pravidiel čítania a spojenia ilustrácií s obsahom. Logicky každý čitateľ spája nadpis článku s dominujúcou fotografiou, v tomto prípade s fotografiou navrhovateľa. Teda čitateľ si logicky pri prečítaní nadpisu vytvorí predstavu o odhalení skutočností, že navrhovateľ sa stal bosom vykrádačom alebo aspoň vyšli informácie, ktoré by to mohli potvrdzovať. Nemožno zo strany sudcu opomenúť viacero všeobecne známych poznatkov z daného obdobia, teda že v období bezprostredne predchádzajúceho vydaniu článku, žurnalista A. A. zistil v archívoch ŠTB údaje o navrhovateľovi, najmä o jeho emigrácii, spolčení pri prechode hranice s osobami Z. a V. a okolnosti, že niektoré z takýchto osôb v Rakúsku mali kradnúť automobily ako aj skutočnosť, že sa polemizovalo o príčinách návratu navrhovateľa po úspešnej emigrácii a často sa spájali so spáchaním trestnej činnosti. Teda je logické, že čitateľ periodika, ktoré je označované ako bulvárny denník, prijal v snahe absorbovať a vyhľadávať nové informácie, predstavu podsunutú štylizáciou autora a v obsahu článku len hľadal odpoveď. Táto sa v podstate podsúva aj v obsahu článku ako možné riešenie „pri čítaní medzi riadkami“, keď je opísaná rozsiahla závažná trestná činnosť ostatných dvoch spomenutých osôb aj s dohadmi spájajúcimi osoby z článku s jednou z najväčších vlakových lúpeží. V určitom rozsahu je možné chápanie článku len ako návod na vyvodenie záverov z nadpisu v mysli čitateľa. Súd pri prvom čítaní článku získal pocit, akoby sa jednalo o skutočnosti, ktoré navrhovateľa spájajú s myšlienkou uvedenou v nadpise, ale nemožno ju za daného stavu preukázať a spojitost' si má vyvodit' čitateľ. Dôležité je aj formulovanie obdobia 70-tych a 80-tych rokov, čo predstavuje obdobie od 1960 do 1980, teda obdobie ohraničujúce rok emigrácie 1971 desať rokov pred a desať rokov po emigrácii. Prítom podľa názoru súdu neexistuje logický súvis pri snahe poukázať na minulosť navrhovateľa v spojení s poukazom na trestnú činnosť oboch osôb, s ktorými navrhovateľ emigroval. Snaha o „senzáciu“ je o to adresnejšia, že osoba navrhovateľa spájaná s nadobudnutím značného majetku je opradená rúskom dohad, špekulácií a tajomstiev na ktoré sa pomerne často poukazuje. Preto súd je názoru, že samotnou formou článku, vizualizáciou s využitím psychologických zákonitostí, podprahových metód vnímania (zafixovaná sila prvého dojmu, spojenie s fotografiou) s hladom čitateľov po nových informáciách pri vtedy aktuálnej téme o navrhovateľovi plnej otáznikov, došlo zo strany odporcu k zneužitiu slobody slova a zásahu do osobnostných sfér navrhovateľa. Podľa názoru súdu na strane odporcu nebol daný legitímny cieľ zdieľania informácie, ktorú je autor v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva oprávnený aj zveličiť a prehnáť tak, aby vyvolal verejnú diskusiu a upriamil pozornosť na riešenie určitého spoločenského problému. Verejnosť má právo byť informovaná o minulosti politika, o jeho stykoch s určitým okruhom osôb a podobne. Informácia však musí byť adresná a nesmie vyvolávať mylné predstavy. Informácie o minulosti nesmú byť bez iných relevantných súvislostí podávané ako informácie zo súčasného obdobia, nesmú

byť vytrhnuté s kontextu a musia umožňovať nezávislé vyvodenie záveru. Ak je hlavnou témou minulosť politika, tak nie je možné, aby sa jeho minulosť opísala minulosťou iných osôb, s ktorými je spojený len nepriamo a údaje z jeho minulosti boli obmedzené len na konštatovanie spoločnej emigrácie. Pritom obsah nadpisu a grafické prevedenie článku v spojení s obrazovými materiálmi by malo zodpovedať odovzdávanej informácii alebo legitímnemu záujmu riešenia verejnej otázky. V danom prípade bol navrhovateľ v obsahu článku spomenutý len okrajovo, to len vo vzťahu ku skutočnosti, že spoločne s osobami Z. a JQ., ktorí mali kriminálnu minulosť emigrovali. Žiadna iná informácia z obsahu článku zrejme nebola. Pritom však titulka zadefinovala informáciu o trestnej minulosti a spolu s nadúvodníkom a článkom sa vizuálne viazala na navrhovateľa.

Pri skúmaní intenzity zásahu do osobnostných sfér navrhovateľa, súd vychádzal z toho, že bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť alebo jeho vážnosť v spoločnosti, pretože mal z výpovede svedkov a to manželky navrhovateľa Y. N. a podpredsedu SNS JUDr. V. Púčika preukázané, že článok mal veľkú publicitu a bol adresný v takej miere, že u širšieho okolia vyvolal dohady a pochybnosti. N. nie je názoru, že prevažná väčšina adresátov - čitateľov, by bezbreho uverila titulke a nadobudla presvedčenie o kriminálnej minulosti navrhovateľa a o tom, že sa stal ich „bosom“ pri páchaní trestnej činnosti. Logicky však prerástla snaha adresátov spojiť navrhovateľa spojením s ďalšími zverejnenými osobami nie len z dôvodu emigrácie, ale aj v súvislosti s páchaním trestnej činnosti touto skupinkou. Takéto chápanie navrhovateľa bolo prijaté viac u ľudí s ambivalentným postojom k navrhovateľovi, u ľudí s negatívnym postojom mohla byť informácia podvedome prijatá v snahe umocnenia negatívneho chápania osoby navrhovateľa a vytvorenia zodpovedajúceho prednastaveného profilu. U ľudí s kladným postojom mohol článok zanechať len možné pochybnosti prípadne a priori odmietanie článku a uvedených údajov. Takéto skutkové okolnosti súd zistiť z výpovedí Y. N. a Z. V. K., teda súd má za to, že aj okolie navrhovateľa prijalo predostreté informácie a podrobovalo keď nie navrhovateľa, tak minimálne jemu blízky okruh určitému ataku na preverenie a vyvrátenie takýchto informácií. Tieto osoby museli vyvracať klamlivé a nepotvrdené informácie o osobe navrhovateľa. Vo vzťahu k namietanej nedôveryhodnosti výpovedí svedkov pre ich blízky vzťah k navrhovateľovi, súd výpovede oboch svedkov nepovažoval za nedôveryhodné. Vnímanie dopadu článku u týchto svedkov mohlo byť v určitom rozsahu ovplyvnené predsudkom o úmyselnom útočení a diskreditácii osoby navrhovateľa, resp. obranným postojom blízkej osoby. Jednoznačne však obaja svedkovia opísali odozvy iných osôb na článok, ktoré logicky súvisia s prijatím jeho obsahu, resp. zdelenej informácie. Zníženie vážnosti osoby sa nemusí prejavíť tým, že celé okolie bezbreho prevezme informáciu, teda celej informácii uverí, ale tým, že v okolí vzniknú značné pochybnosti o poškodenej osobe alebo snaha prijať závery z informácie. Súd je názoru, že formulácia článku skutočne bola spôsobilá zasiahnuť v takomto smere do osobnostných sfér navrhovateľa ako tieto skutočnosti opísali vo výpovedi vypočutí svedkovia. Práve dotazy a uštipačné poznámky, ktoré pociťovalo blízke okolie navrhovateľa v súvislosti s zverejnením článku (do ktorého nepochybne patrí manželka navrhovateľa a podpredseda strany, v ktorej navrhovateľ vykonáva predsedu) sú prejavom pôsobenia článku a zverejnenej nosnej informácie. Účinky dopadu a pôsobenia nepravdivého odkazu - „Stal sa bosom vykrádačov!“ sa znásobujú skutočnosťou, že denník NOVÝ ČAS bol v roku 2008 prezentovaný ako najčítanejší denník s celoštátnou pôsobnosťou ako aj celkovou vtedajšou situáciou, kedy boli zverejnené dovtedy neznáme udalosti so života a minulosti navrhovateľa. Skupina okolo navrhovateľa bola spájaná s vykrádaním nielen áut a páchaním inej trestnej činnosti v Rakúsku, ale aj v bývalej ČSSR.

Súd bol názoru, že dôkaz o zásahu do osobnostných práv a zníženia vážnosti v spoločnosti je v danej veci obtiažne preukázať výsluchom iných osôb ako osôb blízkych navrhovateľovi alebo samotného navrhovateľa. Zverejnenie informácie masovokomunikačnými prostriedkami sa neprejaví len v úzkom okruhu osôb okolo nositeľa informácie alebo osoby, ktorej sa týka informácia, ale má dopad na široký okruh ľudí, ktorých poškodená osoba často ani nepozná, nemá možnosť kontaktovať, vysvetliť alebo im uviesť na pravú mieru podanú informáciu alebo im aspoň zdieľať svoj názor. Zároveň poškodený nemôže poznať názory jednotlivých osôb, najmä ak mu svoj názor nepovedia priamo a logicky takéto osoby nemôže označiť a navrhnuť ich výsluch. Pokiaľ by súd mal zistiť celkový dopad zverejnenia informácie, bolo by nevyhnutné vykonať širší prieskum minimálne reprezentatívnej vzorky spoločnosti, poprípade by súd musel na zistenie daných otázok vypočuť určitú náhodne vybranú reprezentatívnu skupinu osôb, čo je reálne nemožné. Zásah do osobnostných práv navrhovateľa podľa názoru súdu taktiež nemusí trvať až do rozhodnutia súdu o jeho dôvodnosti či nedôvodnosti žaloby a postačuje aj ujma v znížení dôstojnosti osoby navrhovateľa a jeho vážnosti v spoločnosti trvala v určitom časovom rozsahu po

zverejnení nepravdivej informácie, čo súd s poukazom na vyššie konštatované skutkové okolnosti mal preukázané.

Súd obranu odporcu o farebnom prepojení obsahu nadpisu s fantómom predstavujúcim osobu Z. V. považoval za logické, avšak reálne ťažko predstaviteľné. Vychádzal pritom zo záverov, že pokiaľ čitateľ neberie článok ako logickú úlohu (hádanku), len ťažko spojí obsah s neznámou osobou v ľavom hornom rohu, ktorej meno je popri označení navrhovateľa zverejnené pomerne nevýrazne, ale obyčajne tak ako v iných prípadoch, spojí informáciu s bezprostredne nasledujúcou fotografiou, obdobne ako je to v iných spravodajských článkoch, encyklopédiách a pod.. Skoro pravidelne fotografia (ilustrácia) dotvára obsah a súvisí s hlavnou témou. Vo vzťahu k legitímnemu právu informovať verejnosť a právu médií priniesť informácie zo života „verejných“ osôb, súd zastáva názor, že prioritou nebola snaha poskytnúť informácie o spojení s Z. V. a Z. Z., ktoré už boli vtedy publikované, ale snaha o určitú senzáciu na úkor navrhovateľa. Súd postráca v článku líniu informácií o týchto dvoch osobách lebo líniu informácií o tom, s kým navrhovateľ emigroval a opise ďalších osudov všetkých osôb. V tomto prípade boli poskytnuté údaje len o Z. Z. a V., ale nie navrhovateľovi, teda osud navrhovateľa, hoci by mal byť hlavnou osobou predávanej informácie, nebol uvedený a teda mohol byť automaticky subsumovaný pod zverejnený osud ďalších osôb. Ak by aj bolo cieľom autora článku poskytnúť takéto informácie pre verejnosť, značne nevhodne boli zvolené prostriedky na ich predanie najmä preto, pretože mimoriadne ľahko mohli vyvolať klamlivú predstavu o osobe navrhovateľa, teda pri obvyklej pozornosti si takúto skutočnosť musel autor a zodpovedný šéfredaktor všimnúť.

Preto súd zastával názor, že forma a obsah článku nezodpovedajú podaniu informácii o tom, s ktorými osobami bol v priateľskom vzťahu alebo spojení navrhovateľ, informáciách o vtedajšom osude a pôsobení navrhovateľa (nadpis s týmito zdeleníami nesúvisí). Ak by sa nadpis mal viazať na osobu Z. V. (prípadne Z. Z.), tak značná fotografia odporcu v spojení s obsahom článku bola použitá bez legitímného cieľa poskytnúť informáciu a cieľom mohlo byť len zvýšenie záujmu novou predostretou informáciou ktoré nebola pravdivá a neopierala sa o legitímny zdroj informácií, ktorú pri upútavke bežný čitateľ musel spojiť s navrhovateľom. Teda legitímny záujem na poskytnutí informácie absentuje a jedná sa o exces zo strany odporcu. Súd poukazuje v tejto veci aj na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 3Cdo 61/2000 podľa ktorého absencia dostatočného skutkového opisu deja do takej miery, že to čitateľovi neumožňuje urobiť si vlastný úsudok, vychádzajúci z pravdivých skutočností a tieto čitateľovi neznáme okolnosti môžu mať vplyv na právo chránené ustanovením § 11 a nasl. OZ, majú za následok, že v skutkovom deji opísané skutočnosti sú nepravdivé.

Pri skúmaní rozsahu spôsobenej ujmy a skutočnosti či mohlo alebo nemohlo dôjsť k zhoršeniu povesti navrhovateľa v spoločnosti alebo jeho vážnosti v spoločnosti nemohol akceptovať názor odporcu, že vzhľadom na excesy samotného navrhovateľa pri jeho prejavoch a vyjadreniach k tomu nemohlo dôjsť. Hoci niektoré výroky navrhovateľa sú za hranicou slušnosti a môžu vykazovať známky vyjadrení v stave opitosti, na ochranu pred neoprávnenými zásahmi do osobnostných sfér má právo každá osoba, teda aj tá, ktorej česť by nepoživala spoločenskú úctu. Je si potrebné uvedomiť, že zverejnenie nepravdivých údajov môže postoj verejnosti ešte zhoršiť a poškodený môže byť nedôvodne vnímaný vo väčšom stupni negativity. Dôležité je to aj u osobnosti navrhovateľa, ktorý síce bol druhý naj dôveryhodnejší politik, sa vnímanie jeho osoby pohybuje v diametrálnom postavení, keď vysokej podpore zodpovedá aj pomerne vysoká nedôvera bez širokého základu ambivalencie. Práve časť spektra ktorá nedôveruje navrhovateľovi alebo k jeho osobe nemá vyhradený názor, je značne vnímavá na tento typ informácií a má snahu takýto obsah ľahšie absorbovať. U ostatných osôb takáto informácia, keďže je publikovaná verejne pre široký okruh adresátov masovokomunikačnými prostriedkami, je spôsobilá vyvolať minimálne pochybnosti, pretože každý respondent dôvodne predpokladá existenciu dôkazov a dôveryhodnosť zdrojov zverejnenej informácie. Preto publikovanie takýchto informácií, musí vyústiť do vyvodenia záveru alebo zastávania názoru, že nejaký dôvod pre zverejnenie musí existovať (bez vetra sa ani lístok nepohne). Tieto následky súd zistil z výpovedí svedkov.

Pri rozhodovaní súd nezistil dôvodnosť obrany odporcu ani v spojitosti s článkom 10 Dohovoru a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva. Skutočne súd nezistil, že by Európsky súd pre ľudské práva sa zaoberal a rozhodol v skutkovo a právne obdobnej veci. Podľa právnych názorov vyslovených

vo veciach ochrany práv podľa čl. 10 Dohovoru sa priznáva novinárom a celkovo médiám zvýšená ochrana, avšak pre šírenie legitímnych názorov, ktoré v snahe upriamiť pozornosť môžu mať za určitých okolností aj pejoratívnu povahu (Observer a Guardian proti Spojenému kráľovstvu z roku 1991, Prager a Oberschlick proti Rakúsku z roku 1995), môžu šokovať a v určitom rozsahu aj urážať. Podľa ratio decidendi rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva politik sa nevyhnutne a vedome vystavuje pozornej kontrole svojich činov a gest tak zo strany novinárov, ako aj zo strany občanov, preto musí prejať väčšiu toleranciu, najmä vtedy, keď sám sa dopúšťa konania, ktoré môže byť terčom kritiky. Aj on má samozrejme právo na ochranu povesti, a to aj mimo rámca súkromného života, avšak táto ochrana musí byť v rovnováhe so záujmami slobodnej diskusie politických otázok, pričom výnimky z práva na slobodu prejavu musia byť interpretované užšie ako obvykle. Vo veci Castells proti Španielsku z 23.4.1992, bol vyslovený názor, že hranice kritiky vlády a verejne činných osôb sú širšie ako hranice prípustnej kritiky súkromných osôb. Ďalej zo strany ECLP bolo konštatované, že aj keď tlač nesmie prekročiť pevne vymedzené hranice, najmä na ochranu cti tretích osôb, náleží jej oznamovať informácie a myšlienky verejného záujmu a s touto funkciou je spojené právo verejnosti získať a obdržať informácie. Tlač musí v demokratickej spoločnosti zohrávať dozornú úlohu a upozorňovať na možné problémy, nežiaduce javy a podobne. (rozsudok vo veci Thorgeir Thorgeirson proti Islandu, Jersild proti Dánsku z 23. septembra 1994, rozsudku Goodwin proti Spojenému kráľovstvu z 27. marca 1996). Z judikatúry vyvodil závery, že Európsky súd pre ľudské práva považuje slobodu prejavu zakotvenú v čl. 10 Dohovoru za jeden z hlavných základov demokratickej spoločnosti a predstavuje jednu z prvoradých podmienok pokroku a rozvoja každého jednotlivca. S výhradou podľa odseku 2 článku Dohovoru platí nielen pre informácie alebo myšlienky prijímané pozitívne alebo považované za neškodné, ale tiež pre tie informácie, ktoré šokujú či znepokojujú, čo je dané záujmom zachovania plurality, tolerancie a ducha otvorenosti, bez ktorých nie je možné fungovanie demokratickej spoločnosti. (Rozsudok vo veci Incal proti Turecku z 9.6.1998, obdobne aj Lehideux a Isorni proti Francúzsku z 23.9.1998, Open door a Dublin Well Woman proti Irsku, 1992, Vogt proti Nemecku, 1995).

Preto s poukazom na jeho vyššie uvedené závery je názoru, že článkom v denníku NOVÝ ČAS nešlo ani tak o predanie informácie, ktoré tu nepochybne obsiahnutá bola, ale aj o využitie určitej vtedajšej senzácie okolo osoby navrhovateľa s cieľom vyvolať určitú fantáziu a tým zvýšiť náklad a predajnosť periodika. Prvotnou a nosnou informáciou bol prezentovaný fakt, že navrhovateľ je alebo minimálne môže byť určitým organizátorom alebo vodcom skupiny ľudí, s ktorými emigroval (logicky sa teda v čase emigrácie poznal a mali vybudovaný určitý stupeň dôvery, tak ako to uviedol odporca). Jednalo sa aj o určité lacné a jednoduché predstretie témy a riešenia, ktoré určité spektrum odporcov navrhovateľa by rado privítalo. Takýto záver však si čitateľ nemal možnosť urobiť po prečítaní článku, porovnaní jednotlivých faktov o opisovaných osobách (fakty o navrhovateľovi, najmä o jeho ďalšom osude chýbali) prípadne v polemizácii s hodnotiacim úsudkom autora, ale záver bol podsunutý hneď v nadpise a čitateľ si ho prečítaním článku mal vyvrátiť. Ak by dôvodne opierajúc sa o informácie získané z archívov ŠTB odporca poskytol spojenie navrhovateľa s ďalšou činnosťou osôb, ktoré páchali trestnú činnosť, mohol použiť aj takýto výraz, hoci by zo strany navrhovateľa nemuselo ísť o vedúce postavenie v určitej zločineckej skupine. Súd však z navrhnutých a vykonaných dôkazov takéto skutočnosti a súvislosti nezistil. Článok stručne informoval o spojení navrhovateľa s ostatnými osobami pri emigrácii, ale vo zvyšku pojednával o činnosti iných osôb ako navrhovateľa, avšak význam nadpisu sa bez podrobného skúmania (ktoré je dôvodné len pri snahe vyvrátiť sprostredkovanú informáciu) spájal vizuálne predanú informáciu s navrhovateľom (označenie mena navrhovateľa vľavo nad fantómom s otáznikom, zvýraznený text nadpisu a veľká fotografia navrhovateľa). Preto súd v konaní odporcu nezistil legitímny záujem odporcu ako vydavateľa periodika zverejniť informáciu v danej podobe. V konaní sa nejednalo ani o predanie oficiálnych správ (Bladet Tromsø a Stensaas proti Nórsku), pri ktorých by sa mal odporca právo spoliehať na uverejnené informácie bez toho, aby bol povinný vykonávať nezávislý prieskum, pretože zverejnené informácie zo vzávkov informácií evidovaných ŠTB sa netýkali navrhovateľa a spojitosti vyvodenej v nadpise článku. Určitú paralelu vzhľadom s prípadom Caroline von Hannover proti Nemecku z 24.6.2004, a to len z dôvodu, že bola neadekvátne zvolená fotografia navrhovateľa, ktorá najmä v spojení s nadpismi, úvodníkmi evokovala prenos informácie na osobu navrhovateľa. Prítom aj politik má právo, aby jeho osobné podobizne boli zverejňované (čo musí strpieť) primeraným spôsobom len tam, kde je na takéto zverejnenie dôvod a legitímny záujem verejnosti a žurnalistu. Preto vyslovil názor, že zo strany odporcu došlo k prekročeniu práv priznaných mu právnym poriadkom SR, ktorého konaním sa zasiahlo do chránených práv navrhovateľa. Súd dospel aj k názoru, že sú naplnené dôvody pre priznanie práva navrhovateľovi na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Hoci odporca zverejnil aj ospravedlnenie navrhovateľovi, toto bolo zverejnené so značným časovým odstupom, dokonca v „Silvestrovskom vydaní“ a nebolo spôsobilé odstrániť nežiadúce následky, ktoré dovtedy pretrvávali a zanikali aj samotným plynutím času a stratou záujmu verejnosti o danú tému. Určitému obmedzenie následkov mohlo dôjsť, ak by odporca reagoval včas na žiadosť navrhovateľa na opravu nepravdivých údajov hneď po zverejnení informácie, čo však odmietol. Následky za daného stavu publikovaných informácií, by boli podľa názoru súdu rovnaké, aj keby v článku bola podaná informácia navrhovateľa, ktorou by vyslovil nesúhlasné stanovisko s jeho obsahom alebo sa k obsahu vyjadril. Súd ani z výpovede a podaní odporcu nezistil, že by autor (šéfredaktor), mal v úmysle zmeniť celý koncept článku. Z uvedeného dôvodu sú zamietol návrh na výsluch N., nakoľko nemal pochybnosti o tom, že sa snažila skontaktovať s hovorkyňou SNS a určitý rozhovor s ňou podľa výpisu hovorov skutočne uskutočnila. Pri skúmaní výšky pre priznanie morálneho zadošťučinenia navrhovateľovi súd bral zreteľ aj na rozhodnutia v iných konaniach, v ktorých sa ochrany domáhali ostatné verejne známe osobnosti. Súd pritom prihliadal aj na judikatúru vzťahujúcu sa k jeho rozhodovacej činnosti, najmä rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 15/2003; 4 Cdo 69/99; 1Co 15/97, 1Cdo 89/97. Súd pritom prihliadal na skutočnosť, že k zásahu došlo v období, kedy došlo k zverejneniu informácií o emigrácii navrhovateľa v roku 1971 o čom sa verejnosť dozvedela zo zväzkov Štátnej bezpečnosti ČSSR sprístupnených Ústavom pamäti národa. Hoci zverejnenie tejto informácie je legálne, zverejnenie podsunutej nepravdivej informácie zo strany odporcu malo intenzívnejší dopad z dôvodu „hľadu po senzáciách“ zo strany verejnosti a súvisiacemu automatickému prijímaniu (preberaniu) každej novej informácie. Zverejnenie informácie bolo v najčítanejšom denníku (NOVÝ ČAS bol za najčítanejší denník označovaný po celý čas roku 2008, čo je bežne známou skutočnosťou) v rubrike téma dňa. Iba málo prijímateľov informácie, ktorým je určená má snahu dozvedieť sa „skutočnú“ pravdu a zväziť všetky okolnosti a snaží sa o výklad obsahu článku a zaujatie adekvátneho stanoviska. Nemožno pritom vylúčiť ani skutočnosť, že „nápor“ takýchto informácií sa prejavil aj na zhoršení duševného zdravia rodičov navrhovateľa. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal na to, aby predstavovala určitú satisfakciu za spôsobené krivdy neadekvátnym zásahom, avšak nespôsobila ani takú ujmu na strane odporcu, ktorá by pôsobila represívne a znamenala znemožnenie jeho činnosti alebo pôsobila odradzujúcu pred zverejnením iných legitímnych informácií. Pritom súd prihliadal aj na priznané výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v iných prípadoch, kde boli navrhovatelia úspešní a takýto nárok im bol priznaný, či už zo strany všeobecných súdov alebo Ústavného súdu SR. Súd preto stanovil výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vlastnou úvahou vo výške 20.000,- eur, čo predstavuje približne 1 príjmu z ročného platu poslanca, pričom súd takúto čiastku považuje za primeranú. Nakoľko zverejnenie informácie preukázateľne nemalo trvalý dopad v osobnostnej sfére odporcu, neznemožnilo mu ďalšiu činnosť aktívneho politika, výrazne nespôsobilo ani rozvrat pracovných a rodinných vzťahov, teda účinok sa skôr prejavil v širšej verejnosti, nárok na priznanie nemajetkovej ujmy vo zvyšku zamietol. Súd k námietkam odporcu o porovnanie priznávanej sumy so sumami priznávanými za odškodnenie obetiam násilných trestných činov podľa zák. č. 215/2006 Z.z. alebo s náhradami priznávanými podľa zákona 437/2004 Z.z. ako náhradami za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia musí uviesť, že ani jedným spomenutým predpisom sa neodškodňuje zásah do osobnostných práv poškodenej osoby. Štát pri odškodnení obetí násilných trestných činov poskytuje jednorazové finančné odškodnenie, ktorého poskytnutím však nezaničí právo na náhradu škodu voči poškodnému, dokonca priznáva sa len vtedy, ak nemožno uplatniť takúto náhradu škody proti páchatelovi trestného činu. Zákon predpokladá len úhradu súm vzniknutej škody, nie však odškodnenie zásahu do osobnostných práv. Obdobne je to pri náhrade škody za bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré je potrebné odlišovať od zásahov do osobnostnej sféry. V tomto smere súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu ČR a niektoré zo súčasťných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, kde náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj po uspokojení poškodenej osoby titulom bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (4Cdo 160/2007). Žiadna zo zložiek stanovenej výšky odškodnenia citovanými právnymi predpismi však nemôže viesť k stanoveniam hranice pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy pri zásahu do osobnostných práv.

Krajský súd v Žiline rozsudkom č.k. 5Co/289/2009-261 zo dňa 8.12.2009 odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu v Žiline č.k. 14C/112/2008 zo dňa 11.6.2009 v plnom rozsahu potvrdil.

Na základe sťažnosti odporcu na Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č.k. IV. ÚS 448/2012-54 rozhodol, že boli porušené základné práva obchodnej spoločnosti RINGIER Slovakia, a. s., podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 289/2009-261 z 8. decembra 2009 a rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 289/2009-261 z 8. decembra 2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Nález odôvodnil tým, že v posudzovanej veci je sťažovateľka - odporca vydavateľkou denníka Nový čas, v ktorom bol namietaný článok uverejnený. Sťažovateľka bola teda v danom prípade „nositeľkou“ slobody prejavu, a preto sa na ňu vzťahuje zvýšená ochrana (privilegované postavenie) poskytovaná novinárom, resp. masmédiám, ktorú bolo potrebné pri rozhodovaní predmetnej veci zo strany všeobecných súdov primeraným spôsobom zohľadniť. Dôsledkom snahy o podporu výmeny názorov o verejne zaujímavých témach je kategorizácia adresátov kritiky. Stupeň dovolenej kritiky sa mení podľa charakteristiky osobnosti adresáta. Hranice akceptovateľnej kritiky sú najširšie u politikov a najužšie u „bežných“ občanov. V posudzovanom prípade namietaný článok obsahoval informácie týkajúce aktívneho politika (v čase jeho zverejnenia, pozn.), t. j. nesporne osoby verejného záujmu. Obsahom namietaného článku boli, ako už bolo uvedené, nepochybne veci verejného záujmu - odkrývanie minulosti politika, konkrétne jeho väzieb s osobou (resp. osobami) právoplatne odsúdenou (odsúdenými) za trestnú činnosť, čo môže vyvolať polemiku, resp. pochybnosti, pokiaľ ide o jeho morálnu spôsobilosť zastávať funkciu vo verejnom živote, resp. pôsobiť vo verejnom živote. Otázky spôsobu konania politikov v minulosti alebo súčasnosti, ktoré verejnosti napomáhajú pri utváraní obrazu o osobnosti a charakte zväčša nimi volených funkcionárov, možno nepochybne legitímne považovať za otázky verejného záujmu. Ústavný súd už v tejto súvislosti zdôraznil, že poslaním tlače je nesporne šíriť informácie a myšlienky o otázkach verejného záujmu, pričom je zároveň nepochybniteľným právom verejnosti takéto informácie prijímať [dostávať; (I. ÚS 352/2011)]. Aj EŠLP poukazuje na špecifickú a dôležitú úlohu médií, osobitne zdôrazňujúc úlohu tlače s tým, že hoci nemôže prekračovať určité hranice, predovšetkým so zreteľom na ochranu povesti a práv iných, resp. nutnosť zabrániť úniku dôverných informácií, prislúcha jej oznamovať (pri súčasnom rešpektovaní jej povinností a zodpovednosti) informácie a myšlienky nielen o všetkých politických otázkach, ale aj o ostatných témach všeobecného záujmu (Fressoz a Roire proti Francúzsku, rozsudok z 21. januára 1999, De Haes a Gijssels proti Belgicku, rozsudok z 24. februára 1997, Bladet Troms a Stensaas proti Nórsku z 20. mája 1999). V rozhodnutí Thorgeir Thorgeirson v. Island z 25. júna 1992 EŠLP uviedol: «Hoci tlač nesmie prekročiť hranice stanovené, medzi iným, za účelom „ochrany povesti iných“, je napriek tomu jej povinnosťou poskytovať informácie a myšlienky o veciach verejného záujmu. Nielenže má tlač povinnosť poskytovať takéto informácie, ale aj verejnosť má právo tieto informácie dostať. Ak by to bolo inak, tlač by nebola schopná plniť svoju kľúčovú úlohu „verejného strážneho psa“. V posudzovanom prípade je zjavné, že namietaný článok sa týka navrhovateľa, keďže v ňom bol identifikovaný výslovným uvedením jeho mena a priezviska, ako aj uverejnením jeho fotografie. Nie je taktiež sporné, že v čase uverejnenia namietaného článku bol navrhovateľ významným politikom, poslancom Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) a predsedom jednej z koalíčných strán (a na tom základe aj členom koalíčnej rady). Túto skutočnosť v zásade reflektoval aj okresný súd, ktorý vo svojom rozsudku uviedol, že „Podľa ratio decidendi rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva politik sa nevyhnutne a vedome vystavuje pozornej kontrole svojich činov a gest tak zo strany novinárov, ako aj zo strany občanov, preto musí prejavovať väčšiu toleranciu, najmä vtedy, keď sám sa dopúšťa konania, ktoré môže byť terčom kritiky. Aj on má samozrejme právo na ochranu povesti, a to aj mimo rámca súkromného života, avšak táto ochrana musí byť v rovnováhe so záujmami slobodnej diskusie politických otázok, pričom výnimky z práva na slobodu prejavu musia byť interpretované užšie ako obvykle. Vo veci Castells proti Španielsku z 23. 4. 1992 bol vyslovený názor, že hranice kritiky vlády a verejne činných osôb sú širšie ako hranice prípustnej kritiky súkromných osôb. Ďalej zo strany EŠLP bolo konštatované, že aj keď tlač nesmie prekročiť pevne vymedzené hranice, najmä na ochranu cti tretích osôb, náleží jej oznamovať informácie a myšlienky verejného záujmu a s touto funkciou je spojené právo verejnosti získať a obdržať informácie. Tlač musí v demokratickej spoločnosti zohrávať dozornú úlohu a upozorňovať na možné problémy, nežiaduce javy a podobne (rozsudok vo veci Thorgeir Thorgeirson proti Islandu, Jersild proti Dánsku z 23. septembra 1994, rozsudku Goodwin proti Spojenému kráľovstvu z 27. marca 1996).

Európsky súd pre ľudské práva považuje slobodu prejavu zakotvenú v čl. 10 Dohovoru za jeden z hlavných základov demokratickej spoločnosti a predstavuje jednu z prvoradých podmienok pokroku a rozvoja každého jednotlivca. S výhradou podľa odseku 2 článku Dohovoru platí nielen pre informácie alebo myšlienky prijímané pozitívne alebo považované za neškodné, ale tiež pre tie informácie, ktoré šokujú či znepokojujú, čo je dané záujmom zachovania plurality, tolerancie a ducha otvorenosti, bez ktorých nie je možné fungovanie demokratickej spoločnosti. (Rozsudok vo veci Incal proti Turecku z

9. 6. 1998, obdobne aj Lehideux a Isorni proti Francúzsku z 23. 9. 1998, Open door a Dublin Well Woman proti Írsku, 1992, Vogt proti Nemecku, 1995).“ . Na druhej strane podľa názoru okresného súdu však na strane sťažovateľky ako vydavateľky denníka Nový čas „nebol daný legitímny cieľ zdieľania informácie, ktorú je autor v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva oprávnený aj zveličiť a prehnať tak, aby vyvolal verejnú diskusiu a upriamil pozornosť na riešenie určitého spoločenského problému. Verejnosť má právo byť informovaná o minulosti politika, o jeho stykoch s určitým okruhom osôb a podobne. Informácia však musí byť adresná a nesmie vyvolávať mylné predstavy. Informácie o minulosti nesmú byť bez iných relevantných súvislostí podávané ako informácie zo súčasného obdobia, nesmú byť vytrhnuté s kontextu a musia umožňovať nezávislé vyvodenie záveru. Ak je hlavnou témou minulost' politika, tak nie je možné, aby sa jeho minulost' opísala minulost'ou iných osôb, s ktorými je spojený len nepriamo a údaje z jeho minulosti boli obmedzené len na konštatovanie spoločnej emigrácie. Pritom obsah nadpisu a grafické prevedenie článku v spojení s obrazovými materiálmi by malo zodpovedať odovzdávanej informácii alebo legitímnemu záujmu riešenia verejnej otázky. V danom prípade bol navrhovateľ v obsahu článku spomenutý len okrajovo, to len vo vzťahu ku skutočnosti, že spoločne s osobami J. J. a J. R., ktorí mali kriminálnu minulost', emigroval. Žiadna iná informácia z obsahu článku zrejma nebola. Pritom však titulka zadefovala informáciu o trestnej minulosti a spolu s nadúvodníkom a článkom sa vizuálne viazala na navrhovateľa.“ . Skutočnost', že navrhovateľ bol v čase zverejnenia namietaného článku verejne činnou osobou, bola v danej veci vyhodnotená de facto v neprospech sťažovateľky, keď okresný súd síce nespochybnil oprávnenie novinárov sprostredkovať verejnosti informácie o minulosti politikov, avšak na druhej strane v protiklade s tým dospel k záveru, že konkrétne vo vzťahu k osobe navrhovateľa nebol na strane sťažovateľky legitímny cieľ „zdieľania informácie“ týkajúcej sa navrhovateľa s verejnosťou, v neposlednom rade poukazujúc na nevhodnosť a účelovosť spôsobu, akým bola táto informácia čitateľom podaná. Sťažovateľka podľa názoru ústavného súdu, ako už bolo konštatované, v danom prípade informovala o otázkach, ktoré súviseli s verejným životom, t. j. informovala o otázkach legitímneho verejného záujmu, a preto v tejto súvislosti oprávnené namietala, že „prinášanie informácií o politikoch, ako osobách verejného záujmu, pričom ide o informácie legitímneho verejného záujmu, je výkonom slobody prejavu a práva na informácie, ktoré sú chránené a garantované čl. 26 Ústavy a čl. 10 Dohovoru. Ak ide o výkon práva, dokonca ústavne garantovaného práva, nemôže dôjsť k založeniu zodpovednosti za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti. Uvedené platí tým viac, ak sťažovateľ verejnosti sprostredkoval informácie sprístupnené štátnym orgánom (Ústavom pamäti národa), ktorý ich sprístupnil podľa zákona č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939-1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov... práve za účelom, aby sa s nimi mala možnosť oboznámiť verejnosť, čo je nakoniec účelom a zmyslom tohto zákona.“ . Podľa názoru vysloveného Ústavným súdom Českej republiky je vecou verejnou nielen všetka agenda štátnych orgánov a štátnych inštitúcií, ale aj osôb pôsobiacich vo verejnom živote, napr. činnosť politikov, úradníkov, sudcov, advokátov alebo kandidátov či čakateľov na tieto funkcie; vecou verejnou je aj umenie vrátane novinárskych aktivít a showbiznisu a ďalej všetko, čo na seba upútava verejnú pozornosť. Tieto verejné záležitosti môžu a majú byť verejne posudzované (pozri nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 453/03). Otázkou verejného záujmu je teda nesporne aj minulost' významného politika, poslanca zastupiteľského zboru a predsedu jednej z koalíčných strán, pričom v spojitosti s tým nemožno súhlasiť s názorom všeobecných súdov, že neexistuje logický súvis pri snahe poukazať na minulost' navrhovateľa v spojení s poukazom na trestnú činnosť ďalších v ňom uvedených osôb, s ktorými navrhovateľ emigroval. V nadväznosti na všeobecnými súdmi pripisovaný podstatný význam nadpisu namietaného článku („Stal sa bosom vykrádačom!“), jeho grafickému prevedeniu v spojení s obrazovými materiálmi ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že v sporoch o ochranu osobnosti, ktorých predmetom je posúdenie, či informácie (tvrdenia) uverejnené v printových médiách (v danom prípade v dennej tlači) mohli predstavovať neprípustný zásah do osobnostných práv navrhovateľa, nekorešponduje s požiadavkou objektívneho a spravodlivého posúdenia skutkových okolností sporu, ak vo veci rozhodujúci súd nezohľadní, resp. nedostatočne zohľadní organickú väzbu medzi titulkom (nadpisom) určitého článku, jeho grafickým prevedením v spojení s obrazovými materiálmi a vecným obsahom tohto článku. Podľa názoru ústavného súdu bolo treba pri posudzovaní tejto otázky vychádzať z funkcie, ktorý titulok (nadpis) v printových médiách plní. Jeho funkciou (účelom) je upútať a zaujať čitateľa s tým, aby si článok prečítal a až na tomto základe si ozrejmil tlačou ponúkané informácie a urobil si o nich vlastný úsudok. Vychádzajúc z tejto funkcie titulku možno aj z hľadiska ochrany práva na súkromie dotknutých osôb vo všeobecnosti akceptovať a tolerovať, že sa v titulku objavujú expresívnejšie, provokujúce či zveličujúce vyjadrovacie prostriedky, a to zvlášť vtedy, ak ide o médium bulvárneho charakteru, ku ktorým denník N. v zásade možno zaradiť (m. m. II. ÚS 340/09). Ústavný súd v súvislosti s uvedeným súhlasí so sťažovateľkou, pokiaľ v sťažnosti

uviedla, že „snaha zvýšiť záujem o článok je sama osebe legitímna. A legitímne bolo aj použitie fotografie navrhovateľa, pretože predsa ten bol ústrednou postavou témy - išlo predsa o jeho minulosť. Ako totiž vyplýva z rozsudku Európskeho súdu vo veci Karhuvaara a Iltalehti pri Fínsku z roku 2004, je pochopiteľné, že tlač sa snaží upútať pozornosť čitateľov a tento zámer je legitímny, ak slúži popri podpore predaja novin aj na určité objasnenie udalosti, teda zámerom je upútať verejnosť na riešenie určitej spoločenskej otázky (rovnako aj rozsudok Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 55/2008 zo dňa 25. 02. 2009).“ V posudzovanom prípade krajský súd v napadnutom rozsudku uvedenú legitímnu snahu (zvýšiť záujem o článok) pri svojom rozhodovaní zjavne nezohľadnil, keď sa stotožnil so závermi okresného súdu, podľa ktorých „text článku, jeho zvýraznenie v spojení s veľkou fotografiou navrhovateľa bol použitý zámerne na zvýšenie záujmu o článok bez legitímneho dôvodu spočívajúceho vo vyjadrení a šírení obsiahnutej informácie. Pri prvotnom pohľade na článok čitateľ získava dojem, že informácia sa vzťahuje k navrhovateľovi. Pri veľkosti písma článku, veľkosti písma nadpisu a odovzdávajúcej informácie... čitateľ pojme obsah nadpisu v spojitosti s obsahom pravej časti článku, ktorá v smere čítania prechádza do fotografie navrhovateľa je takáto úvaha logická a vychádza z pravidiel čítania a spojenia ilustrácií s obsahom. Logicky každý čitateľ spája nadpis článku s dominujúcou fotografiou, v tomto prípade s fotografiou navrhovateľa. Teda čitateľ si po prečítaní nadpisu logicky vytvorí predstavu o odhalení skutočností, že navrhovateľ sa stal bossom vykrádačov alebo aspoň vyšli informácie, ktoré by to mohli potvrdzovať.“ Vychádzajúc z citovaných častí rozsudku okresného súdu, s odôvodnením ktorého sa krajský súd podľa § 219 ods. 2 OSP v celom rozsahu stotožnil, konfrontovaných s obsahom namietaného článku sa námietka sťažovateľky, že «závery tvrdené navrhovateľom, s ktorými sa nekriticky stotožnili aj súdy, t. j. že z názvu a vizuálneho prevedenia článku sa javí, že „bosom vykrádačov“ je navrhovateľ prichádzajú do úvahy iba pri veľmi povrchnom čítaní... a pri obmedzení sa len na vetu „Stal sa bosom vykrádačov!“, resp. len vtedy, ak si čitateľ neprečíta samotný článok. To však na to, aby bol zásah posúdený ako neoprávnený, nepostačuje.», javí ako celkom opodstatnená a zároveň spochybňujúca presvedčivosť argumentácie krajského súdu. V súvislosti s posudzovaním tohto kritéria ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že kľúčovým poslaním tlače je predovšetkým vyhľadávať a rozširovať informácie a myšlienky o otázkach verejného záujmu, pričom je zároveň nespochybniteľným právom verejnosti takéto informácie prijímať (dostávať). K otázkam verejného záujmu v prvom rade patria veci súvisiace s činnosťou štátnych orgánov, ako aj osôb, ktoré ich reprezentujú, teda osôb pôsobiacich vo verejnom živote. Tieto otázky „môžu a majú byť verejne posudzované“ (IV. ÚS 302/2010, m. m. tiež nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 453/03). Sťažovateľka v článku prezentovala informácie zo spisov Štátnej bezpečnosti (sprístupnených Ústavom pamäti národa) týkajúcich sa zločineckej skupiny, v ktorej mal mať vedúce postavenie spoločník navrhovateľa (J. R.), s ktorým navrhovateľ emigroval v roku 1971 do R. Sprístupnenie minulosti významného politika je podľa ústavného súdu vecou verejného záujmu, najmä ak môže podnietiť diskusiu, pokiaľ ide o jeho pôsobenie v ním zastávanej politickej funkcii. Ústavný súd navyše uviedol, že v namietanom článku navrhovateľ vystupoval nielen ako verejný činiteľ, ale aj ako mediálne známa osoba, čo má tiež istý vplyv na jeho klasifikáciu [k tomu pozri rozsudky ESLP Wirtschafts-Trend Zeitschriften-Verlagsgesellschaft m. b. H. (č. 3) v. Austria, sťažnosti č. 15653/02 a 66298/01, rozsudok z 13. decembra 2005, § 44 a § 47; Krone Verlag GmbH & Co. KG v. Austria, sťažnosť č. 34315/96, rozsudok z 26. februára 2002, § 37], ale rovnako tak na posudzovanie predmetnej veci. Skutočnosť, že navrhovateľ je mediálne známou osobou dlhodobo pôsobiacou v politike, sa premietla aj do sporného titulu a celkovej vizuálnej realizácie namietaného článku, čo bolo vo svojej expresívnej podobe spôsobilé efektívne splniť funkciu upútavky na článok. Sporný titulok „Stal sa bosom vykrádačov!“ a grafickú realizáciu článku v spojení s fotografiou navrhovateľa je potrebné podľa názoru ústavného súdu považovať za integrálnu súčasť namietaného článku, pričom je zjavné, že z jeho obsahu nevyplýva popis žiadnej takej činnosti navrhovateľa, z ktorej by sa dalo vyvodiť, že sa stal bosom vykrádačov, ale naopak, je z neho zrejmé, že informuje výlučne o jeho niekdajších kontaktoch s osobami, ktoré sa v minulom režime dopustili závažnej trestnej činnosti. Ide teda o informáciu o veci verejného záujmu, o ktorej verejnosť mala právo byť informovaná, pričom tento druh prejavu spadá jednoznačne pod ochranu čl. 26 ústavy. Prospešným kritériom pri posudzovaní namietaného zásahu do slobody prejavu je miesto zaznenia či uverejnenia problematických výrokov. Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. Sporný článok bol uverejnený v denníku Nový čas, ktorý bol podľa odôvodnenia rozsudku okresného súdu „v roku 2008 prezentovaný ako najčítanejší denník s celoštátnou pôsobnosťou“. Kritérium miesta zaznenia sporných výrokov je však potrebné vnímať v spojení s kritériom ich autora. Ak je ich autorom novinár, tak jeho privilegované postavenie do určitej miery neutralizuje kritérium miesta ich zaznenia (m. m. IV. ÚS 139/2010, I. ÚS 416/2011). Navrhovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi poukázal na skutočnosť, že namietaný článok bol uverejnený v čase, keď zastával

funkciu predsedu jednej z koalíčných strán a zároveň bol poslancom národnej rady. Podľa prieskumov verejnej mienky bol v tom čase druhým najdôveryhodnejším politikom v štáte, avšak je tiež potrebné uviesť, že zároveň bol značnou časťou verejnosti vnímaný skôr v negatívnom svetle. Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane vyslovuje názor, že bolo v súlade s poslaním tlače, a teda aj denníka Nový čas, bezprostredne potom, ako investigatívny novinár získal v archívoch Štátnej bezpečnosti materiály a údaje o problematike, ktorá tvorí obsah namietaného článku, čitateľskú verejnosť o tom informovať. Ústavný súd v poukaze na zistenia z rozsudku okresného súdu č. k. 14 C/112/2008-180 z 11. júna 2009, z ktorých vyplýva, že namietaný článok bol uverejnený v denníku N. 17. marca 2008 v rubrike „TÉMA DŇA“ s tým, «že na stránke dominuje nadpis „Stal sa bosom vykrádačov!“, v ktorého pravej časti sa nachádza fotografia navrhovateľa. Písmo je vysoké 44 mm v časti „Stal sa bosom“, ktorá je označená bielou farbou na čiernom podklade a 50 mm vysoké v časti „vykrádačov“, ktoré je označené červenou farbou. Fotografia navrhovateľa je vysoká 190 mm a dominuje v pravej časti článku, vytlačená je farebne. Zaberá 1/3 rozlohy strany č. 3. Nadúvodník s textom „šéf... J. S. (54)“ s pokračovaním „Ako skončil tajomný kumpán z emigrácie?“, nachádzajúci sa nad nadpisom, je v pravej časti čiernym písmom na bielom podklade v čiernom rámečku a vo zvyšku bielym písmom na čiernom podklade, o veľkosti písma 10 mm. Nadpis s nadúvodníkom spolu so siluetou postavy v červenom štvorci vo vnútri s otáznikom a fotografiou navrhovateľa v pravej časti predstavuje približne 1/2 objemu článku. Vizualne je nadpis prepojený s fotografiou odporcu, do ktorej zasahuje a vyúsťuje. V ľavej časti článku na strane 2 v spodnej časti sa nachádza úvodník zvýrazneným písmom a samotný text článku. V ľavej hornej časti sa nachádza pri siluete aj krátky článok k J. R. a v pravej časti na strane 3 krátky článok o J. J. pri jeho malej 5 cm fotografii a článok o navrhovateľovi.» ako aj vo vzťahu k legitímnemu právu informovať verejnosť a k právu médií priniesť informácie zo života „verejných osôb“ „snaha poskytnúť informácie o spojení s J. R. a J. J., ktoré už boli vtedy publikované, ale snaha o určitú senzáciu na úkor navrhovateľa. Súd postráda v článku líniu informácií o tom, s kým navrhovateľ emigroval a opise ďalších osudov všetkých osôb. V tomto prípade boli poskytnuté údaje len o J. J. a R., ale nie o navrhovateľovi, teda osud navrhovateľa, hoci by mal byť hlavnou osobou predávanej informácie, nebol uvedený, a teda mohol byť automaticky subsumovaný pod zverejnený osud ďalších osôb. Ak by aj bolo cieľom autora článku poskytnúť takéto informácie pre verejnosť, značne nevhodne boli zvolené prostriedky na ich podanie najmä preto, pretože mimoriadne ľahko mohli vyvolať klamlivú predstavu o osobe navrhovateľa, teda pri obvyklej pozornosti si takúto skutočnosť musel autor a zodpovedný šéfredaktor všimnúť.“. Uviedol, že v čase uverejnenia článku existovali informácie (údaje), ktorými disponoval Ústav pamäti národa ako verejnoprávna ustanovizeň, ktorej hlavnými úlohami sú okrem iného systematické zhromažďovanie a odborné dokumentačné spracovávanie všetkých druhov informácií, dokladov a dokumentov vzťahujúcich sa na dobu neslobody, ako aj poskytovanie výsledkov svojej činnosti verejnosti, hlavne zverejňovanie a sprístupňovanie informácií a iných dokladov o dobe neslobody 1939 - 1989 a o činoch a osudoch jednotlivcov [§ 8 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 - 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa) v znení neskorších predpisov]. Sťažovateľka tieto informácie sprostredkovala verejnosti, v súvislosti s čím ústavný súd poukázal aj na jeho judikatúru, podľa ktorej je informácia pominuteľným majetkom a oneskorenie jej zverejnenia je spravidla spojené so stratou jej hodnoty a významu (PL. ÚS 5/03), pričom verejnosť má (aj podľa názoru okresného súdu v spojení s názorom krajského súdu) „právo byť informovaná o minulosti politika o jeho stykoch s určitým okruhom osôb a podobne“. Pokiaľ Ústav pamäti národa sprístupní novinárovi informácie týkajúce sa minulosti politika, verejnosť ich má právo dostať; úlohou novinárov (vydavateľa) je potom verejnosti tieto informácie sprostredkovať. Vo veci konajúcej a rozhodujúcej všeobecné súdy síce nespochybnili právo verejnosti dostať informácie o minulosti politika a o jeho stykoch s určitými osobami, avšak na druhej strane vyjadrili názor, že v posudzovanej veci krajský súd (obdobne ako okresný súd) vychádzal z názoru, že zo strany sťažovateľky došlo „k zneužitiu slobody slova a zásahu do osobnostných sfér navrhovateľa“, a to „samotnou formou článku, vizualizáciou s využitím psychologických zákonitostí, podprahových metód vnímania (zafixovaná sila prvého dojmu, spojenie s fotografiou) s hladom čitateľov po nových informáciách, pri vtedy aktuálnej téme o navrhovateľovi plnej otáznikov“. Takáto myšlienková konštrukcia podľa názoru ústavného súdu nekorešponduje s už spomínanou judikatúrou ESLP a ani s doterajšou judikatúrou ústavného súdu a predstavuje zásah do slobody prejavu garantovanej čl. 10 dohovoru aj čl. 26 ústavy. Z uvedeného vyplýva, že všeobecné súdy v prvom rade zvýraznený nadpis, ale aj text namietaného článku a v neposlednom rade v spojení s dominujúcou fotografiou navrhovateľa posúdili v kontexte jeho celkového vizuálneho vyznenia ako „informáciu“ umožňujúcu bežnému čitateľovi aj vyvodenie záveru, že navrhovateľ je (resp. môže byť) vedúcou osobnosťou skupiny ľudí, s ktorými v minulosti emigroval a ktorí neskôr páchali rozsiahlu závažnú majetkovú trestnú činnosť. Tým došlo

zo strany sťažovateľky podľa všeobecných súdov k zneužitiu slobody slova a zásahu do osobnostných práv navrhovateľa. Ústavný súd už uviedol (pozri úvahy v častiach II.2.2 a II.2.3 tohto nálezu), že nepovažuje za správne, ak všeobecný súd rozhodujúci o veci nezohľadní, resp. nedostatočne zohľadní organickú väzbu medzi titulkom (nadpisom) určitého článku a jeho vecným obsahom. Je pritom potrebné prisvedčiť sťažovateľke, že „v článku sa nenachádzala ani zmienka o tom, že členom alebo dokonca vodcom skupiny mal byť Ján Slota.“, a tiež, že „z článku posudzujúc ho ako celok... žiadna spojitosť navrhovateľa s trestnou činnosťou skupiny páchatel'ov J. R. a spol. nevyplýva“. Ak všeobecné súdy dospeli k iným záverom, ich výklad sa javí byť ústavne neakceptovateľný, pretože popiera základné východiská judikatúry ESLP garantujúce slobodu prejavu, a to zvlášť vo vzťahu k novinárom a médiám, ktorým je v tejto sfére poskytnuté privilegované postavenie vrátane možnosti dopustiť sa aj určitého zjednodušenia, či dokonca nepresnosti pri rešpektovaní zásady, že celkové vyznenie uverejnených informácií v relevantnom čase zodpovedalo reálne existujúcim skutočnostiam (porovnaj k tomu napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 156/99).

V posudzovanom prípade izolovaným posúdením sporného titulku namietaného článku krajský súd (a pred ním aj okresný súd) dospel k záveru, že „zadeľovala informáciu o trestnej činnosti spolu s nadúvodníkom a článkom sa vizuálne viazala na navrhovateľa“. Pokiaľ si krajský súd takýto záver okresného súdu osvojil, ide o účelové (zámerne zjednodušené) vyvodzovanie kľúčových záverov na potvrdzujúce rozhodnutie krajského súdu, čo podľa názoru ústavného súdu spochybňuje napadnutý rozsudok ako celok. Zo samotného obsahu článku totiž žiadne relevantné difamujúce skutkové tvrdenia ani hodnotiace úsudky vo vzťahu k navrhovateľovi - a už vôbec nie skutočnosť, že by sa mal stať bosom vykrádačov - nevyplývajú, čo zjavne potvrdzuje aj samotný okresný súd vo svojom rozsudku konštatujúc, že „v danom prípade bol navrhovateľ v obsahu článku spomenutý len okrajovo, to len vo vzťahu ku skutočnosti, že spoločne s osobami J. J. a J. R., ktorí mali kriminálnu minulosť, emigroval. Žiadna iná informácia z obsahu článku zrejme nebola (str. 18)“. Krajský súd fakticky uznal, že do dobrej povesti navrhovateľa zasiahla sťažovateľka údajmi, ktoré nebolo možné vykladať jednoznačne, a to bez toho, aby vyhodnotil, či takýto význam slov bol zamýšľaný aj autorom článku, pričom navyše samotný súd prvého stupňa tvrdí, že nie je toho názoru, že väčšina čitateľov by bezbreho uverila titulku a nadobudla presvedčenie o kriminálnej minulosti navrhovateľa. V tejto súvislosti ústavný súd poukázal na právny názor vyjadrený v náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 357/96, podľa ktorého polemické výroky zásadne vylučujú zásah do práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože každý názor, stanovisko, kritika, a to dokonca nielen polemicky uvedená, je zásadne prípustná, pretože sloboda prejavu je jednou z najdôležitejších zásad demokratickej spoločnosti. Podľa názoru ústavného súdu bolo žiaduce aj zo strany vo veci sťažovateľky konajúcich všeobecných súdov považovať sporný titulok „Stal sa bosom vykrádačov!“ za integrálnu súčasť namietaného článku (v kontexte jeho grafického prevedenia a v spojení s obrazovými materiálmi) a až na tomto základe vyvodzovať vo vzťahu k nemu príslušné právne závery. Preto Ústavný súd sumarizujúc svoje predbežné závery konštatoval, že v posudzovanej veci sťažovateľky, ktorá má ako vydavateľka denníka Nový čas pri ochrane slobody prejavu v zmysle judikatúry ESLP i ústavného súdu privilegované postavenie, uverejnil v tomto periodiku informácie o veciach verejného záujmu (týkajúce sa minulosti prominentného politika) získané prostredníctvom Ústavu pamäti národa z archívov bývalej Štátnej bezpečnosti, ktoré nemožno v zásade považovať za nepravdivé ani vykladať jednoznačne v neprospech navrhovateľa. Za daných okolností nemožno podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovať záver krajského súdu, ktorý napadnutým rozsudkom rozhodujúc o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu č. k. 14 C/112/2008-180 z 11. júna 2009, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20 000 € z titulu neprípustného zásahu do jeho osobnostných práv, v konflikte medzi jej základným právom vyhľadávať a rozširovať informácie a slobodou prejavu a základným právom navrhovateľa na ochranu súkromia, uprednostnil jednostranne ochranu osobnostných práv navrhovateľa. Krajský súd takto rozhodol 1/ napriek tomu, že sťažovateľka požíva v zmysle stabilizovanej judikatúry ESLP, z ktorej ústavný súd pri rozhodovaní porovnateľných vecí vychádza, privilegované postavenie (zvýšenú ochranu), 2/ napriek tomu, že navrhovateľ bol v aktuálnom čase významným koalíčným politikom, poslancom národnej rady a predsedom druhej najväčšej koalíčnej strany, ktorý musí v zmysle stabilizovanej judikatúry ESLP strpieť vyššiu (najvyššiu) mieru kritiky v porovnaní s inými fyzickými osobami, 3/ posudzujúc izolovane titulok namietaného článku, jeho formu a vizualizáciu bez komplexného zohľadnenia väzby na jeho obsah a na základe toho formuloval právne závery,

- napriek tomu, že namietaný článok sa dotýkal vecí verejného záujmu (minulosť politika), o ktorých sú novinári nielen oprávnení, ale aj povinní verejnosť informovať, a 4/ napriek tomu, že namietaný článok bol formulovaný na základe skutkových tvrdení autora (i keď zveličených a nadnesených), avšak nie nepravdivých. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka uverejnením namietaného článku neprekročila jej ústavou a dohovorom garantovanú slobodu prejavu, a preto ani nemohla neprípustným spôsobom zasiahnuť do osobnostných práv navrhovateľa.

Krajský súd uznesením č.k. 5Co/25/2014-294 zo dňa 25.2.2014 rozsudok prvého stupňa po doručení nálezu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že pri rozhodovacej činnosti v štádiu odvolacieho konania mal rovnaký právny názor ako prvostupňový súd a preto musí rozhodnúť súd prvého stupňa, pričom mu uložil povinnosť rešpektovať závery Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 12 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej prívolením. Podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez prívolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom svedkov, oboznámením listinných dôkazov a zistil nasledovný skutkový stav:

Svedkyňa Y., manželka navrhovateľa uviedla, že v deň, keď vyšiel článok, tak jej volala kamarátka, ktorá jej prečítala nadpis a spýtala sa jej, či sa o tom dozvedela. Po prečítaní článku mala veľmi nepríjemný pocit, až pocit stiesnenosti, obsahu nechcela veriť nevedela, čo si má o tom všetkom myslieť.

Navrhovateľ sa ju snažil ukládať, opísal jej skutočnosti z jeho mladosti a z toho vyplynulo, že článok je nezmysel. Reakcie okolia boli veľmi zmietané, vo veľkej časti boli urážlivé aj posmešné. Pochybnosti mali aj jej rodičia, ktorí sa dotazovali na minulosť navrhovateľa. Znechutený a nešťastný všetkým, čo sa okolo nich deje bol aj navrhovateľ. Všetko to zasiahlo celú rodinu, vrátane detí a rodičov, najmä rodičov navrhovateľa. Zmeny pocítila aj v bežnom živote, pretože má malé dieťa, chodí s kočíkom na pieskovisko, po uliciach Žiliny, veľmi dobrí známi sa jej veľakrát pýtali čo to má znamenať a čo je na tom pravdy, neustále vysvetľovanie pre každého je nepríjemné. Pre ňu bol výstup z tohto článku úplný nezmysel, pretože pozná svojho manžela. Z obsahu článku pociťuje obvinenia a podozrievania, pomaly podozrievania z trestnej činnosti.

Svedok Z. V. K., uviedol, že bol telefonicky upozornený viacerými členmi SNS, ktorí mu volali v doobedňajších hodinách, aby si kúpil NOVÝ ČAS, prečítal si ho a povedal im svoj názor. Obracali sa naňho najmä z dôvodu, že je podpredseda SNS a aj predseda Krajskej rady SNS v Bratislavskom kraji. Bola to preňho nepríjemná situácia. Reakcie ľudí sa líšili podľa úrovne dosiahnutého vzdelania, u členov s stredoškolským a nižším vzdelaním vycítil hlboké sklamanie a rozpaky a v tej druhej skupine vysokoškolsky vzdelaných členov, zistil rozčúlenie a znechutenie a správali sa akoby boli podvedení a oľutovali svoj vstup do SNS. Snažil sa všetkých ukládať a vyvrátiť opísané fámy. Keď si článok a titulok prečítal, tak predpokladal, že sa niečo také čo nevedel, prevládalo z minulosti Z.. Bol veľmi rozčúlený, lebo po úspešných voľbách cítil ohrozenie SNS ako vládnej a parlamentnej strany. Keby vedeli tú skutočnosť, že čo uvádza NOVÝ ČAS, určite by nebol navrhovateľ zvolený za predsedu SNS. Prvé reakcie boli veľmi nepriaznivé. Navrhovateľa ako predsedu SNS si vážil, do SNS kvôli politickému programu, ktorý hlásal. Určité podozrenia po tomto článku v ňom ostali Viacerí členovia sa držia hesla, bez vetra sa ani lístok nepohne.

Svedok Z. G., šéfredaktor odporcu uviedol, že článok vznikol tak, že redaktor S. H. spracoval podklady z ktorých bolo možné vyvodiť záver, že pán Z. V. z K. bol v ČSSR odsúdený za viaceré vykrádačky a lúpeže, pričom práve pán V. bol podľa informácií z Ústavu pamäti národa jedným zo spoluemigrantov Z. N. v roku 1971 do Rakúska. Logicky vychádzali z toho, že človek v postavení navrhovateľa, ktorý ovplyvňuje verejný život na Slovensku a spolu rozhoduje o množstve vecí, ak mal blízky vzťah s právoplatne odsúdeným kriminálnikom a v podstate recidivistom, tak verejnosť má minimálne právo a tomu je zodpovedajúca povinnosť médií zistiť, či s týmto pánom udržiava nejaké kontakty a do akej miery boli priatelia, má právo vedieť aké boli ich spoločné aktivity a v akom období sa stýkali. Poukázal na skutočnosť, že súčasťou každého článku uverejneného v novinách, sú nejaké obrazové materiály a textové podklady. Článok sa člení na titulky, a samotné telo správy, a rôzne informačné bloky. V spornom článku bola téma „Šéf SNS Z. N.“ a jeho minulosť, čo považujú za legitímnu otázku, aby ľudia vedeli o všetkých jeho minulých a súčasných kontaktoch. Téma o N. prechádza cez ďalšiu postavu, hlavnú postavu, ktorou je Z. V., a preto sa pýtali, ako skončil tajomný kumpán z emigrácie, čím vysvetlili o čom je článok, pričom samotný titulok odpovedá na rečnícku otázku, že tento tajomný kumpán z emigrácie stal sa bosom vykrádačov. Článok je doplnený infoblokmi o troch ľuďoch, zľava doprava Z. V., Z. Z. a Z. N.. Vzhľadom na to, že iba pán N. je verejne činná osoba, a boli logicky dostupné iba jeho fotografie, tak sme ostatných dvoch účastníkov tohto článku museli lustrovať siluetou (fantómom) v prípade Z. V. a technicky málo kvalitnou fotografiou Z. Z., pričom použili aj ako obrazové materiály, lustráciou zo stránky Ústavu pamäti národa zo spisov ŠTB a vyšetrovací spis o lúpežiaci V. s Z.. Zvyšok je doplnený textom, ktorý podobne popisuje kontakty pána N. s V.. Spojitosť nadpisu s osobou Z. V. bola zvýraznená aj farebne, červenou farbou. Fotografia navrhovateľa bola najväčšia z dôvodu, že hlavnou témou bol navrhovateľ a jeho minulosť. K článku sa pokúšala N. S. získať vyjadrenia hovorkyne SNS p. G., telefonát sa uskutočnil 16.3.2008 o 14.09 hod. a trval presne minútu a päť sekúnd. Po prečítaní článku je každému jasné, že nadpis sa vzťahoval k osobe Z. V. a nie navrhovateľovi. V žiadnom prípade nepripúšťal, že by úmyslom článku mohla byť diskreditácia navrhovateľa.

Súd zamietol návrh na výsluch svedkyne N. S. a svedka A. A. z dôvodu, že skutkové okolnosti, ktoré by mohol zistiť z ich výpovedí nepovažoval za podstatné pre svoje rozhodnutie, svedkyňa by mohla objasniť len okolnosti rozhovoru s hovorkyňou SNS a A. A. by mohol podať svedectvo len o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel zo sprístupnených údajov Ústavu pamäti národa. Súd zamietol aj návrh navrhovateľa na výsluch bližšie neurčeného okruhu osôb z dôvodu, že sa nejedná o dôkazy, ktoré vyšli najavo po

prvom pojednávaní, ktoré by nemohol bez svojej viny včas uviesť alebo ktorými má byť spochybnená vierohodnosť vykonaných dôkazných prostriedkov.

Súd z fotokópie strany č. 2 a 3 vydania denníka NOVÝ ČAS zo dňa 17.3.2008 označených ako TÉMA DŇA zistil, že na stránke dominuje nadpis „Stal sa bosom vykrádačov!“ v ktorého pravej časti sa nachádza fotografia navrhovateľa. Písmo je vysoké 44 mm v časti „Stal sa bosom“, ktorá je označená bielou farbou na čiernom podklade a 50 mm vysoké v časti „vykrádačov“ ktoré je označené červenou farbou. Fotografia navrhovateľa je vysoká 190 mm a dominuje v pravej časti článku, vytlačená je farebne. Zaberá 1/3 rozlohy strany č. 3. Nadúvodník s textom „Šéf SNS JC. (54)“ s pokračovaním „Ako skončil tajomný kumpán z emigrácie?“, nachádzajúci sa nad nadpisom, je v pravej časti čiernym písmom na bielom podklade v čiernom rámečku a vo zvyšku bielym písmom na čiernom podklade, o veľkosti písma 10 mm. Nadpis s nadúvodníkom spolu so siluetou postavy v červenom štvorci vo vnútri s otáznikom a fotografiou navrhovateľa v pravej časti predstavuje približne 1 objemu článku. Vizuálne je nadpis prepojený s fotografiou odporcu do ktorej zasahuje a vyúsťuje. V ľavej časti článku, na strane 2 v spodnej časti sa nachádza úvodník zvýrazneným písmom a samotný text článku. V ľavej hornej časti sa nachádza pri siluete aj krátky článok k Z. a v pravej časti na strane 3 krátky článok o Z. Z. pri jeho malej 5 cm fotografii a článok o navrhovateľovi.

Nakoľko je prvostupňový súd viazaný právnym záverom odvolacieho súdu ako aj rozhodnutím ústavného súdu ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd (§ 135 ods. 1 O.s.p.), teda rozhodnutím, že odporkyňa neporušila základné práva navrhovateľa a nezasiahla do jeho práv, plne odkazuje na odôvodnenie Ústavného súdu v citovanom náleze, ako aj odôvodnenie odvolacieho súdu.

Nakoľko odporkyňa zverejnením údajov o navrhovateľovi v článku „Stal sa bosom vykrádačov“ konala v rámci jeho oprávnení informovať verejnosť čo prevážilo nad právom navrhovateľa na nezasahovanie do súkromného života, návrh v plnom rozsahu zamietol.

Odporca si uplatnil náhradu trov konania vo výške 666,- eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.448,68 EUR.

Súd priznal odporcovi trovy právneho zastúpenia priznal za úkony právnych služieb:

podľa § 14C ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. prevzatie a príprava zastúpenia 41,49 EUR + režijný paušál 6,95 EUR podľa § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.,

podľa § 14C ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. písomné podanie na súd (vyjadrenie k žalobe zo dňa 12.01.2009) 41,49 EUR + režijný paušál 6,95 EUR podľa § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.,

podľa § 14C ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. rokovanie s protistranou o uzatvorení mimosúdnej dohody (2009) 41,49 EUR + režijný paušál 6,95 EUR podľa § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.,

podľa § 14C ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. účasť na pojednávaní (pojednávanie dňa 23.04.2009) 41,49 EUR + režijný paušál 6,95 EUR podľa § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.,

podľa § 14C ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. účasť na pojednávaní (pojednávanie dňa 11.06.2009) 91,29 EUR + režijný paušál 6,95 EUR podľa § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.,

podľa § 14C ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. písomné podanie na súd (odvolanie zo dňa 17.07.2009) 91,29 EUR + režijný paušál 6,95 EUR podľa § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.,

podľa § 14C ods. 1 písm. a/ vyhl. č. 655/2004 Z.z. účasť na pojednávaní (pojednávanie dňa 06.11.2014) 91,29 EUR + režijný paušál 8,04 EUR podľa § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z., spolu náhradu trov právneho zastúpenia 489,57 EUR.

Výšku náhrady trov konania súd určil podľa § 14b ods. 3 písm. a) Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov účinnnej od 1.1.2009 do 31.5.2009, podľa ktorej základná sadzba tarifnej odmeny vo veciach ochrany osobnosti, vo veciach ochrany pred uverejňovaním

informácií, ktoré sú zneužitím slobody prejavu podľa právnych predpisov o hromadných informačných prostriedkoch, a vo veciach vyplývajúcich z uplatňovania práv a povinností podľa predpisov o ochrane osobných údajov je 663, 88 eura, ak sa požaduje náhrada nemajetkovej ujmy. Výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby tak predstavuje 41,49 EUR.

Výšku úkonov právnej služby od 1.6.2009 určil podľa vyhl. č. č. 655/2004 Z.z., účinná od 1.6.2009 v znení vyhlášky č. 209/2009 Z.z. podľa § 10 ods. 8, podľa ktorého, vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy, teda výška tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby tak predstavuje 91,29 EUR.

Súd zároveň priznal odporcovi náhradu straty času podľa § 17 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu za cestu Bratislava - Žilina a späť Žilina - Bratislava 2 x 5 polhodín,

pojednávania dňa 23.04.2009 - 11,59 EUR x 10 polhodín = 115,90 EUR

pojednávania dňa 11.06.2009 - 11,59 EUR x 10 polhodín = 115,90 EUR

pojednávania dňa 06.11.2014 - 13,40 EUR x 10 polhodín = 134,00 EUR

Spolu náhrada za stratu času 365,80 EUR.

Z cesty na pojednávanie a späť priznal súd odporcovi aj náhradu cestovných výdavkov pri základnej náhrade za 1 km jazdy pre osobné cestné motorové vozidlo vo výške 0,183 EUR na 1 km a náhrade PHM pre motorové vozidlo zn. MERCEDES-BENZ S 400 CDI pri priemernej spotrebe 9,6 l/100 km, cene NM 23.04.2009) 1,058 EUR/liter, 11.06.2009 1,091 EUR/liter, 06.11.2014 1.292 EUR/liter.

Zastupovanie na pojednávaní pred súdom (23.04.2009) základná náhrada 73,20 Eur a náhrada PHM 40,62 EUR, zastupovanie na pojednávaní pred súdom (11.06.2009) základná náhrada 73,20 Eur a náhrada PHM 41,89 EUR, zastupovanie na pojednávaní pred súdom (06.11.2014) základná náhrada 73,20 Eur a náhrada PHM 49,76 EUR, spolu 219,60 EUR + 132,27 EUR.

Náhrada trov právneho zastúpenia je vo výške 1.207,24 EUR.

Súd zároveň podľa § 18 ods. 3 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. priznal odporcovi aj náhradu DPH zo sumy trov právneho zastúpenia vo výške 20%, spolu 241,45 EUR.

Spolu súd priznal odporcovi náhradu trov konania vo výške 1.448,68 EUR.

Súd podľa § 149 ods. 1 O.s.p. priznal odporcovi náhradu trov konania vo výške 666,- eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.448,68 EUR a zviazal odporcu nahradiť trovy konania na účet právneho zástupcu odporcu vedený vo Sberbank Slovensko, a.s. č. ú. 4000761502/3100, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 221 ods. 1 OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- h) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 1 OSP, skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa ustanovenia § 205a ods. 2 OSP, ustanovenie § 205a ods. 1 OSP sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).